

Ordonanță de urgență
pentru modificarea și completarea Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012
precum și modificarea Legii pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei
din surse regenerabile de energie nr. 220/2008

Ca urmare a adoptării de către Comisia Europeană și Parlamentul European a noului pachet ”Energie curată pentru toți cetățenii”, prin care s-a revizuit cadrul european de politică energetică și au fost adoptate o serie de reglementări necesare derulării procesului de tranziție către o energie curată, fiind incluse prevederi legislative care au scopul de a contribui la implementarea Uniunii Energetice, la crearea unui cadru care să permită și să ducă la obținerea de beneficii concrete pentru cetățeni, la crearea de locuri de muncă, creștere economică și investiții în plan energetic, respectiv *Directiva (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE, Regulamentul (UE) 2019/941 privind pregătirea pentru riscuri în sectorul energiei electrice și de abrogare a Directivei 2005/89/CE și Regulamentul (UE) 2019/943 privind piața internă de energie electrică,*

Având în vedere că:

- Statele Membre sunt obligate să ia toate măsurile necesare pentru eliminarea obstacolelor care au fost identificate și care ar aduce atingere sau sunt în contradicție cu prevederile și principiile acestor regulamente și să transpună în legislația națională Directiva (UE) 2019/944,
- noile reglementări europene includ principii și concepte care fie nu se regăsesc la nivelul legislației naționale în domeniul energiei electrice, fie sunt în contradicție cu prevederile legislației naționale,

Precum și:

- întrucât termenul pentru transpunerea Directivei (UE) 2019/944 a fost depășit, la data de 4 februarie 2020 Comisia Europeană comunicând autorităților române scrisoarea de punere în întârziere - cauza 2021/0092 - acțiune în constatarea neîndeplinirii obligației de comunicare a măsurilor naționale de transpunere a Directivei (UE) 2019/944,
- necesitatea respectării calendarului de transpunere transmis Comisiei Europene, care prevede termenul de 1 iulie 2021 ca dată a adoptării actului normativ de transpunere a Directivei (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE,
- asumarea transpunerii Directivei (UE) 2019/944 ca reformă a sectorului energetic în cadrul Planului Național de Redresare și Reziliență,
- necesitatea ca, prin transpunere, noile reglementări europene să intre în vigoare imediat, acest lucru ducând la sprijinirea investițiilor importante, de interes național, prin finanțarea acestora fie prin mecanisme de finanțare de tip Contracte pentru Diferență, fie din fonduri europene,
- necesitatea elaborării în regim de urgență, de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei, a legislației secundare subsecvente,

- necesitatea efectuării unor modificări și completări ale unor articole din Legea nr. 123/2012, pentru o mai bună aplicabilitate a prevederilor legislative și o mai bună funcționare a pieței de energie electrică
- necesitatea modificării unor prevederi din cadrul Legii pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie nr. 220/2008, pentru a încuraja și susține utilizarea resurselor regenerabile pentru producerea distribuită de energie electrică, la nivel casnic și de mici producători

se impune transpunerea prevederilor Directivei (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE în Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, precum și efectuării unor modificări și /sau clarificări ale unor prevederi ale **Legii energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 și Legii pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie nr. 220/2008**

În considerarea faptului că aceste elemente vizează interesul economic general și constituie o situație extraordinară care impune modificarea de urgență a legislației naționale;

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta Ordonanță de urgență:

Capitolul I

Articolul I - Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012 publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 2, literele c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”c) crearea și asigurarea funcționării piețelor concurențiale de energie electrică, inclusiv comerțul transfrontalier cu energie electrică;

d) asigurarea accesului nediscriminatoriu și reglementat al tuturor participanților la piața de energie electrică, a consumatorilor și la rețelele electrice de interes public inclusiv a consumatorilor dispecerizabili, la rețelele electrice de interes public”;

2. La articolul 2, după litera q) se introduc două litere noi, litera r) și litera s), cu următorul cuprins:

”r) asigurarea investițiilor în special în producerea de energie variabilă și flexibilă, în stocarea energiei sau în implementarea electromobilității sau în crearea de noi interconexiuni între statele membre;

s) asigurarea că prețurile la energia electrică reflectă cererea și oferta reale”;

3. La articolul 3, punctul 1 se modifică și va avea următorul cuprins:

”1. acces la rețeaua electrică - ansamblul de reguli prin care un terț își exercită dreptul de a se racorda la rețelele electrice de transport și de distribuție, în condițiile legii.”

4. La articolul 3, punctul 1¹ se modifică și va avea următorul cuprins:

”1¹. adecvanță - capacitatea surselor de putere dintr-o zonă de a acoperi consumul din acea zonă”;

5. La articolul 3, punctul 3 și punctul 4 se abrogă

6. La articolul 3, după punctul 7, se introduce un punct nou, punctul 7¹, cu următorul cuprins:

”7¹. cele mai bune tehnici disponibile - în contextul protecției și securității datelor într-un mediu de măsurare inteligentă, tehnicile cele mai eficiente, avansate și adecvate din punct de vedere practic pentru a asigura, în principiu, temeiul pentru respectarea normelor Uniunii în materie de protecție și de securitate a datelor”;

7. La articolul 3, după punctul 9, se introduce un punct nou, punctul 9¹, cu următorul cuprins:

”9¹. centru de coordonare regional - centrul de coordonare regional înființat în temeiul articolului 35 din Regulamentul (UE) 2019/943”;

8. La articolul 3, după punctul 10, se introduce un punct nou, punctul 10¹, cu următorul cuprins:

”10¹. client activ - clientul final sau un grup de clienți finali ce acționează împreună, care consumă sau stochează energia electrică produsă în spațiile pe care le deține situate în zone limitate sau, dacă este permis, în alte spații, sau care vinde propria energie electrică produsă sau care participă la programe de flexibilitate sau de eficiență energetică, identificate ca atare prin legislația aplicabilă, cu condiția ca activitățile respective să nu constituie principala lor activitate comercială sau profesională”;

9. La articolul 3, punctul 12 se abrogă;

10. La articolul 3, punctul 14 se modifică și va avea următorul cuprins:

”14. client noncasnic - orice persoană fizică sau juridică ce cumpără energie electrică ce nu este pentru propriul consum casnic; această categorie include și producători de energie electrică, clienții industriali, întreprinderile mici și mijlocii, operatori economici și clienții angro;”

11. La articolul 3, punctul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

”16. consumator vulnerabil — persoană singură/familie, client final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de sănătate, vârstă, venituri insuficiente sau izolare față de sursele de energie, se află în risc de marginalizare socială și care, pentru prevenirea acestui risc, beneficiază de măsuri de protecție socială, inclusiv de natură financiară, și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale. Măsurile de protecție socială, precum și criteriile de eligibilitate pentru acestea se stabilesc prin acte normative;”

12. La articolul 3, după punctul 16, se introduc cinci puncte noi, punctele 16¹, punctul 16², punctul 16³, punctul 16⁴ și punctul 16⁵, cu următorul cuprins:

”16¹. comunitate de energie a cetățenilor - persoana juridică care îndeplinește, cumulativ, următoarele condiții:

a) este bazată pe o participare voluntară și deschisă și este controlată efectiv de către membri sau acționari persoane fizice, autorități locale, inclusiv municipalități, sau întreprinderi mici;

b) are ca principal obiectiv oferirea unor avantaje cu privire la mediu, economice sau sociale pentru membrii sau acționarii săi sau pentru zonele locale în care funcționează mai degrabă, decât acela de a genera profituri financiare;

c) se poate implica în producere, inclusiv producerea din surse regenerabile, distribuție, furnizare, consum, agregare, stocarea energiei, servicii de eficiență energetică, sau în servicii de încărcare pentru autovehicule electrice, ori poate să furnizeze alte servicii energetice membrilor sau acționarilor săi;

16². componente de rețea complet integrate - componentele de rețea care sunt integrate în sistemul de transport sau de distribuție, inclusiv instalații de stocare și sunt utilizate numai în scopul de a asigura o funcționare sigură și fiabilă a sistemului de transport sau de distribuție și nu pentru echilibrarea sau gestionarea congestiilor;

16³. comision de încetare a contractului - comisionul sau penalitatea impusă clienților finali de către furnizori sau de către participanții la piață implicați în agregare la încetarea unui contract de furnizare de energie electrică sau de servicii;

16⁴. comision pentru schimbare - comisionul sau penalitatea impusă pentru schimbarea furnizorilor sau a participanților la piață angajați în agregare, inclusiv comisionul de încetare a contractului, care este impus direct sau indirect clienților de către furnizori, de către participanții la piață angajați în agregare sau de către operatorii de sistem;

16⁵. aproape în timp real - în contextul măsurării inteligente, o perioadă scurtă de timp, de obicei de ordinul secundelor sau până la momentul decontării dezechilibrelor de pe piața națională”;

13. La articolul 3, punctul 17 se modifică și va avea următorul cuprins:

”17. congestie - situația în care nu pot fi satisfăcute toate cererile participanților la piață de a tranzacționa între zone de rețea, deoarece acestea ar afecta semnificativ fluxurile fizice pe elemente de rețea care nu pot face față fluxurilor respective”;

14. La articolul 3, după punctul 17, se introduc două puncte noi, punctul 17¹ și punctul 17², cu următorul cuprins:

”17¹. consum dispecerizabil - modificarea sarcinii electrice de către clienții finali față de modelele lor normale sau curențe de consum ca reacție la semnalele pieței, inclusiv ca reacție la prețurile energiei electrice care variază în timp sau la stimulentele financiare, sau ca reacție la acceptarea ofertei clientului final de a vinde reducerea sau creșterea cererii la un anumit preț pe o piață organizată, în mod individual sau prin agregare;

17². contor convențional - contorul analog sau electronic care nu are capacitatea nici de a transmite și nici de a primi date”;

15. La articolul 3, după punctul 18, se introduce un punct nou, punctul 18¹, cu următorul cuprins:

”18¹. contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice - contractul de furnizare a energiei electrice încheiat între un furnizor și un client final care reflectă variația de preț pe piețele spot, inclusiv pe piețele pentru ziua următoare și intrazilnice, la intervale cel puțin egale cu intervalul de decontare a pieței”;

16. La articolul 3, punctul 19² se abrogă.

17. La articolul 3, după punctul 21, se introduce un punct nou, punctul 21¹, cu următorul cuprins:

”21¹. dispecerizarea prioritară reprezintă:

a) dispecerizarea centralelor electrice pe baza unor criterii diferite de ordinea economică a ofertelor, în cazul modelului de autodispecerizare;

b) dispecerizarea centralelor electrice pe baza unor criterii care sunt diferite de ordinea economică a ofertelor și de constrângerile rețelei, acordând prioritate dispecerizării anumitor tehnologii de producere, în cazul modelului de dispecerizare centralizată;”

18. La articolul 3, după punctul 23, se introduc patru puncte noi, punctele 23¹ - 23⁴, cu următorul cuprins:

”23¹. eficiență energetică - raportul dintre performanța, serviciile, bunurile sau energia obținute și energia consumată în acest scop;

23². energie din surse regenerabile sau energie regenerabilă - energia din surse regenerabile nefosile, respectiv energie eoliană, solară (solară termică și solară fotovoltaică) și geotermală, energie ambientală, energia mareelor, a valurilor și alte tipuri de energie a oceanelor, energie hidroelectrică, biomasă, gaz de fermentare a deșeurilor, gaz de fermentare a nămolurilor din instalațiile de epurare a apelor uzate și biogaz;

23³. echilibrare - toate acțiunile și procesele, în toate intervalele de timp, prin care operatorii de transport și de sistem asigură, în mod constant, atât menținerea frecvenței sistemului în limitele de stabilitate predefinite, cât și conformitatea cu volumul rezervelor necesare cu privire la calitatea cerută;

23⁴. energie de echilibrare - energia utilizată de operatorii de transport și de sistem pentru echilibrare”.

19. La articolul 3, punctul 25 se modifică și va avea următorul cuprins:

”25. furnizare de energie electrică - activitatea de vânzare de energie electrică către clienți, inclusiv revânzarea, precum și alimentarea cu energie electrică a locurilor de consum aflate în proprietatea furnizorului”; activitatea de vânzare a energiei electrice achiziționate de la un furnizor de energie electrică și folosită de către un operator al unui punct/stație de reîncărcare a bateriilor ce echipează vehicule electrice și hibrid electrice plug-in nu reprezintă furnizare de energie electrică.

20. La articolul 3, punctul 27 se modifică și va avea următorul cuprins:

„27. furnizor de ultimă instanță – furnizorul desemnat prin mecanisme concurențiale de către ANRE dintre furnizorii existenți pe piața de energie .”

21. La articolul 3, după punctul 29, se introduce un punct nou, punctul 29¹, cu următorul cuprins:

”29¹. informații de facturare - informațiile furnizate în factura unui client final, cu excepția unei solicitări de plată”;

22. La articolul 3, după punctul 31, se introduce un punct nou, punctul 31¹, iar punctele actuale 31¹ și 31² se renumerează și devin punctul 31² și punctul 31³, cu următorul cuprins:

”31¹. interval de decontare a dezechilibrelor - perioada de timp pentru care se calculează dezechilibrul părților responsabile cu echilibrarea;

31². instalație de stocare a energiei - în sistemul de energie electrică, o instalație în care are loc stocarea energiei;

31³. instalație electrică tehnologică - instalație electrică care este parte a unei capacități energetice, diferită de instalația electrică/rețeaua electrică aferentă unei construcții în care sau pe care este amplasată capacitatea energetică;”

23. La articolul 3, punctul 32 se modifică și va avea următorul cuprins:

”32. instrumente derivate din domeniul energiei electrice - contractele și instrumentele derivate prezentate în continuare:

(i) contractele de opțiuni, contractele futures, contractele swap, contractele forward și orice alte contracte derivate referitoare la mărfuri care trebuie decontate în numerar sau pot fi decontate în numerar la cererea uneia dintre părți, altfel decât în caz de încălcare a obligațiilor sau de alt incident care conduce la reziliere;

(ii) contractele de opțiuni, contractele futures, contractele swap, contractele forward și orice alt contract derivat referitor la mărfuri care poate fi decontat prin livrare fizică, cu condiția să fie tranzacționat pe o piață de energie, pe un sistem multilateral de tranzacționare sau pe un sistem organizat de tranzacționare, astfel cum sunt definite în legislația specială, cu excepția produselor energetice angro tranzacționate pe un sistem organizat de tranzacționare care trebuie decontate prin livrare fizică;

(iii) contractele de opțiuni, contractele futures, contractele swap, contractele forward și orice alte contracte derivate referitoare la mărfuri care pot fi decontate prin livrare fizică, care nu au fost

menționate în alt mod la punctul (ii) și neavând scopuri comerciale, care prezintă caracteristicile altor instrumente financiare derivate; ”

24. La articolul 3, după punctul 32, se introduc două puncte noi, punctul 32¹ și punctul 32², cu următorul cuprins:

”32¹. întreprindere mică - întreprinderea care are mai puțin de 50 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 10 milioane de euro;

32². interoperabilitate - în contextul măsurării inteligente, este capacitatea a două sau mai multe rețele, sisteme, dispozitive, aplicații sau componente energetice sau de comunicații de a lucra în corelație, de a schimba și de a utiliza informații în vederea îndeplinirii funcțiilor prevăzute”;

25. La articolul 3, după punctul 33, se introduce un punct nou, punctul 33¹, cu următorul cuprins:

”33¹. loc de consum - incinta sau zona în care se consumă, printr-o singură instalație de utilizare, energie electrică furnizată prin una sau mai multe instalații de racordare. Un client final poate avea mai multe locuri de consum, după caz, în incinte sau zone diferite sau în aceeași incintă sau zonă”;

26. La articolul 3, după punctul 35, se introduc trei puncte noi, punctele 35¹, punctul 35² și punctul 35³, cu următorul cuprins:

”35¹. microîntreprindere - întreprinderea care are mai puțin de 10 angajați și a cărei cifră de afaceri anuală și/sau al cărei bilanț anual total nu depășește 2 milioane de euro;

35². sistem mic conectat - orice sistem cu un consum mai mic de 3000 GWh în anul 1996, în cazul căruia mai mult de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte sisteme;

35³. sistem mic izolat - orice sistem cu un consum mai mic de 3000 GWh în anul 1996, în cazul căruia mai puțin de 5 % din consumul anual se obține prin interconectarea cu alte sisteme”;

27. La articolul 3, punctul 38 se modifică și va avea următorul cuprins:

”38. operator desemnat al pieței de energie electrică - operator al pieței desemnat de ANRE în baza Regulamentului (UE) 1222/2015 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor să îndeplinească sarcini referitoare la cuplarea unică a piețelor pentru ziua următoare sau a piețelor intrazilnice”;

28. La articolul 3, după punctul 38, se introduce un punct nou, punctul 38¹, cu următorul cuprins:

”38¹. operator al pieței de energie electrică - entitatea care furnizează un serviciu prin care ofertele de vânzare de energie electrică sunt corelate cu ofertele de cumpărare de energie electrică”;

29. La articolul 3, punctele 40, 41, 42 și 42¹ se modifică și vor avea următorul cuprins:

”40. operator de transport și de sistem - orice persoană fizică sau juridică ce deține, sub orice titlu, o rețea electrică de transport și care răspunde de operarea, asigurarea întreținerii și, dacă este necesar, de dezvoltarea rețelei de transport într-o anumită zonă și, acolo unde este aplicabilă, interconectarea acesteia cu alte sisteme electroenergetice, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de transport de a acoperi cererile rezonabile pentru transportul energiei electrice;

41. operator economic afiliat - oricare operator economic dintr-un grup care, direct sau indirect, controlează operatorul economic specificat, este controlat de acesta, ori este sub controlul comun, împreună cu acest operator economic;

42. operator economic din domeniul energiei electrice - orice persoană fizică sau juridică ce desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producere, transport, distribuție, agregare, dispecerizare, stocare, furnizare ori cumpărare de energie electrică și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de întreținere legate de aceste activități, dar nu include clienții finali”;

42¹. operator economic integrat din domeniul energiei electrice – operator economic integrat pe verticală sau operator economic integrat pe orizontală”;

30. La articolul 3, punctul 46 se modifică și va avea următorul cuprins:

„46. parte responsabilă cu echilibrarea - participant la piață sau reprezentantul ales al acestuia responsabil pentru dezechilibrele sale pe piața energiei electrice”;

31. La articolul 3, după punctul 46 se introduce un punct nou, punctul 46¹, cu următorul cuprins:

”46¹. participant la piață - persoana fizică sau juridică care cumpără, vinde sau produce energie electrică, care este implicată în agregare sau care este un consumator dispecerizabil sau de servicii de stocare a energiei, inclusiv prin plasarea de ordine de tranzacționare pe una sau mai multe piețe de energie electrică, inclusiv pe piețele de echilibrare a energiei”;

32. La articolul 3, punctele 47 - 53 se modifică și vor avea următorul cuprins:

”47. piața angro de energie electrică - orice piață din Uniune pe care se tranzacționează produse energetice angro;

48. piețe de energie electrică - piețe în care se tranzacționează energia electrică, inclusiv piețele extrabursiere și bursele de energie electrică, piețele pentru comercializarea energiei, capacități, servicii de echilibrare și servicii de sistem în toate intervalele de timp, inclusiv piețele la termen, piețele pentru ziua următoare și piețele intrazilnice;

49. piața organizată de energie electrică - sistemul multilateral, care reunește sau facilitează reunirea intereselor unor terțe părți în materie de cumpărare și de vânzare de produse energetice angro într-un mod care să aibă ca rezultat un contract sau orice alt sistem sau facilitate în care interesele unor terțe părți în materie de cumpărare și de vânzare de produse energetice angro pot interacționa într-un mod care rezultă într-un contract;

50. piața cu amănuntul de energie electrică - cadrul în care energia electrică este cumpărată de clienții finali, în vederea satisfacerii consumului propriu;

51. piața de echilibrare - piața organizată de energie electrică în care furnizorii de servicii de echilibrare pot oferi operatorului de transport și de sistem capacitate și energie de echilibrare în

oricare sens, de creștere sau de reducere, în vederea asigurării de către aceștia a echilibrului în timp real dintre producție și consum;

52. piața intra-zilnică de energie electrică - piața organizată și administrată de operatorul desemnat al pieței de energie electrică, care oferă participanților la piață posibilitatea de a-și îmbunătăți echilibrarea portofoliului pentru o zi de livrare prin tranzacții efectuate în sesiuni desfășurate după încheierea tranzacțiilor pe piața pentru ziua următoare și înainte cu un anumit interval de timp de începere a livrărilor;

53. piața pentru ziua următoare (PZU) - piața organizată și administrată de operatorul desemnat al pieței de energie electrică pentru vânzarea și cumpărarea energiei electrice în ziua de livrare care urmează imediat după ziua de tranzacționare”;

33. La articolul 3, punctele 54 și 55 se abrogă.

34. La articolul 3, punctul 56 se modifică și va avea următorul cuprins:

”56. plan de apărare a sistemului - ansamblul de măsuri tehnice și organizatorice care trebuie luate pentru a preveni propagarea unei perturbații sau o deteriorare în sistemul de transport, în vederea evitării unei perturbații la nivel de stare de zonă extinsă și a unei stări de colaps”;

35. La articolul 3, după punctul 60, se introduc trei puncte noi, punctele 60¹ - 60³, cu următorul cuprins:

”60¹. produse energetice angro - contractele și instrumentele derivate, indiferent de locul sau modul lor de tranzacționare, după cum urmează:

(a) contractele de furnizare de energie electrică în cazul în care livrarea este în Uniune;

(b) instrumentele derivate pe energie electrică produse, tranzacționate sau furnizate în Uniune;

(c) contractele referitoare la transportul energiei electrice în Uniune;

(d) instrumentele derivate pe transportul energiei electrice în Uniune,

(e) contractele de furnizare și distribuție de energie electrică către clienții finali cu o capacitate de consum mai mare de 600 GWh pe an;

60². punct de reîncărcare - o interfață care este capabilă să încarce, pe rând, câte un vehicul electric sau să schimbe, pe rând, câte o baterie a unui vehicul electric;

60³. Prosumator - clientul final care isi desfasoara activitatile in spatiul propriu situat intr-o zona determinata sau in alte spatii aflate în imediata proximitate și care produce energie electrică din surse regenerabile pentru propriul consum, a cărui activitate specifică nu este producerea energiei electrice, care consumă și care poate stoca și vinde energie electrică din surse regenerabile produsă în clădirea lui, inclusiv un bloc de apartamente, o zonă rezidențială, un amplasament de servicii partajat, comercial sau industrial sau în același sistem de distribuție închis, cu condiția ca, în cazul consumatorilor autonomi necasnici de energie din surse regenerabile, aceste activități să nu constituie activitatea lor comercială sau profesională primară”

36. La articolul 3, după punctul 61 se introduc trei puncte noi, 61¹ - 61³ cu următorul cuprins:

61¹ extinderea rețelei electrice de distribuție - dezvoltarea rețelei electrice de distribuție de interes public deținută de operatorul de distribuție concesionar prin realizarea, într-o zonă în care nu

există rețea, situată în intravilanul sau extravilanul unei localități electrificate/neelectrificate, a unor noi capacități de distribuție și efectuarea lucrărilor de întărire a rețelei electrice strict necesare, în vederea racordării unuia sau a mai multor utilizatori de rețea:

61² racord - instalație electrică realizată între punctul de racordare la rețeaua electrică de interes public de IT și MT și punctul de delimitare;

61³. branșament - instalația de racordare la rețeaua de joasă tensiune a unui utilizator;

37. La articolul 3, după punctul 68, se introduce un punct nou, punctul 68¹, cu următorul cuprins:

”68¹ serviciu de flexibilitate - serviciu furnizat de un participant la piață și achiziționat de operatorii de distribuție pentru susținerea funcționării eficiente și sigure a sistemului de distribuție și pentru a maximiza calitatea serviciilor furnizate”;

38. La articolul 3, punctul 69 se modifică și va avea următorul cuprins:

”69. serviciu de sistem - orice serviciu necesar pentru exploatarea sistemelor de transport sau de distribuție, inclusiv serviciile de echilibrare și serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței, dar fără a include și gestionarea congestiilor”;

39. La articolul 3, punctul 69¹ se abrogă.

40. La articolul 3, punctul 70 se modifică și va avea următorul cuprins:

”70. serviciu de sistem asigurat de participanții la piață - serviciul asigurat de către producători sau clienții finali dispecerizabili, și de instalațiile de stocare a energiei, la cererea operatorului de transport și de sistem pentru menținerea nivelului de siguranță în funcționare a SEN, precum și a calității energiei electrice transportate la parametrii prevăzuți de normele în vigoare”;

41. La articolul 3, după punctul 70, se introduce un punct nou, punctul 70¹, cu următorul cuprins:

”70¹. serviciu de sistem care nu are ca scop stabilitatea frecvenței - serviciul utilizat de un operator de transport și de sistem sau de un operator de distribuție pentru reglajul tensiunii în regim staționar, pentru injecții rapide de curent reactiv, pentru inerție pentru stabilitatea rețelei locale, pentru curentul de scurtcircuit, capacitatea de pornire cu surse proprii și capacitatea de funcționare în regim insularizat”;

42. La articolul 3, se modifică punctul 72 și va avea cu următorul cuprins:

”72. serviciu universal - serviciul de furnizare a energiei electrice garantat clienților casnici la un nivel de calitate bine definit și la prețuri competitive, transparente, ușor comparabile și nediscriminatorii”;

43. La articolul 3, se modifică punctul 73¹ și va avea următorul cuprins:

”73¹. siguranța în funcționare - capacitatea sistemului de transport de a menține o stare normală de funcționare sau de a reveni la o stare normală de funcționare cât mai curând posibil, caracterizată prin limite de siguranță în funcționare”;

44. La articolul 3, după punctul 78, se introduce un punct nou, punctul 78¹, cu următorul cuprins:

”78¹. sistem de măsurare inteligentă - sistemul electronic care poate măsura cantitatea de energie electrică introdusă în rețea sau consumul de energie electrică din rețea și care oferă mai multe informații decât un contor convențional și poate transmite și primi date în scopuri de informare, monitorizare și control, utilizând o formă de comunicații electronice”;

45. La articolul 3, se introduce un nou pct. 84 cu următorul cuprins:

*„84. eficientă economică – un set de principii tehnico-economice și de protecție a mediului luate în considerare în fiecare din etapele de proiectare, dezvoltare și operare a rețelelor de transport și distribuție a energiei electrice în vederea asigurării accesului la rețea a tuturor solicitanților din cadrul unui perimetru concesionat, **la costul cel mai mic**, cu respectarea normelor tehnice și de siguranță, precum și a standardului de performanță.”*

46. La articolul 4, se modifică alineatul (1) și va avea următorul cuprins:

”Art. 4. - (1) Strategia energetică națională definește obiectivele sectorului energiei electrice pe termen mediu și lung și modalitățile cele mai eficiente de realizare a acestora, în condițiile asigurării unei dezvoltări durabile a economiei naționale și satisfacerii necesarului de energie și a unui standard de viață civilizat, în condiții de calitate, atât în prezent, cât și pe termen mediu și lung, la un preț accesibil. Strategia energetică se elaborează de ministerul de resort cu consultarea reprezentanților industriei energetice, a organizațiilor neguvernamentale, a partenerilor sociali și a reprezentanților mediului de afaceri și se aprobă de către Guvern. Strategia energetică se revizuieste, periodic, la inițiativa ministerului de resort, fără a se aduce atingere stabilității și predictibilității specifice unui astfel de document, forma revizuită urmând a fi aprobată în condițiile legii”;

47. La articolul 5, alineatul (1) și alineatul (2) se abrogă

48. La articolul 6, litera d¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

„d¹) emite autorizații pentru înființare de noi capacități de producere a energiei electrice, în baza unor proceduri aprobate prin ordin al ministrului, autorizații în baza cărora operatorul de transport și de sistem și operatorii de distribuție au obligația de a emite avizul tehnic de racordare, în conformitate cu prevederile legale;”

49. La articolul 6, după litera w) se introduc două litere noi, literele w¹) și w²), cu următorul cuprins:

„w¹) aprobă standardul de fiabilitate prevăzut la Art. 25 din Regulamentul (UE) 2019/943 în urma propunerii ANRE;

w²) avizează planurile de investiții ale operatorilor de transport și operatorilor de distribuție din punct de vedere al asigurării concordantei cu prevederile strategiei energetice și planului național integrat energie schimbări climatice 2021-2030.”

50. Alineatul (1) al articolul 7¹, se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1) ANRE monitorizează punerea în aplicare a normelor referitoare la rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor, ale clienților și ale altor participanți de pe piață în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 943/2019.”

51. La articolul (7¹), după alineatul (1) se introduc trei alineate noi, alineatul (1¹) - (1³), cu următorul cuprins:

”(1¹) ANRE monitorizează gestionarea congestiilor în cadrul sistemelor naționale de energie electrică și punerea în aplicare a normelor de gestionare a congestiilor. În acest sens, operatorii de transport și de sistem sau operatorii pieței prezintă ANRE normele lor de gestionare a congestiilor, inclusiv cele de alocare a capacităților, ANRE având dreptul de a revizui și de a cere modificări ale acestor norme. Regulile pentru managementul congestiilor în cadrul capacităților de interconexiune sunt stabilite de toate autoritățile de reglementare sau de ACER;

(1²) În scopul îndeplinirii obligațiilor prevăzute în prezenta Lege, ANRE va avea dreptul de:

a) a solicita informații centrelor de coordonare regionale;

b) a efectua inspecții, inclusiv inspecții neanunțate, la sediul centrelor de coordonare regionale;

c) a emite decizii comune obligatorii pentru centrele de coordonare regionale.

(1³) ANRE poate solicita avizul ACER cu privire la conformitatea unei decizii luate de către aceasta, în conformitate cu codurile de rețea și cu reglementările naționale și europene”;

52. La articolul 7¹, alineatele (4) - (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(4) Relațiile de cooperare și schimb de informații între ANRE și Agenția de Cooperare a Reglementatorilor în Domeniul Energiei, denumită în continuare ACER și, respectiv, între ANRE și celelalte autorități de reglementare din cadrul Uniunii Europene se realizează cu respectarea aceluiași nivel de confidențialitate a informațiilor precum cel impus autorității emitente. ANRE va coopera cel puțin la nivel regional cu alte autorități de reglementare în scopul:

(a) de a încuraja crearea de aranjamente operaționale pentru a permite o gestionare optimă a rețelei, pentru a promova schimburile comune de energie electrică și alocarea capacității transfrontaliere și pentru a permite o un nivel adecvat de capacitate de interconectare, inclusiv prin noi conexiuni, în regiune și între regiuni, pentru a permite dezvoltarea unei concurențe efective și îmbunătățirea securității, aprovizionării, fără discriminare între furnizorii din diferite State membre;

(b) de a coordona supravegherea comună a entităților care îndeplinesc funcții la nivel regional;

(c) de a coordona, în cooperare cu alte autorități implicate, supravegherea comună a evaluărilor adecvării resurselor la nivel național, regional și european;

(d) de a coordona dezvoltarea tuturor codurilor de rețea și a metodologiilor pentru operatorii sistemului de transport și pentru alți participanți de pe piață;

(e) de a coordona elaborarea normelor care reglementează gestionarea congestiei;

(5) ANRE are obligația de punere în aplicare a normelor referitoare la rolurile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem, ale operatorilor de distribuție, ale furnizorilor, ale clienților și ale altor participanți de pe piață, în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 2019/943.

(6) ANRE poate solicita avizul ACER cu privire la conformitatea unei decizii luate de o autoritate de reglementare cu liniile directoare menționate în Directiva UE 2019/944 sau în Regulamentul (UE) nr. 2019/943.

(7) ANRE poate să informeze Comisia Europeană, în cazul în care consideră că o decizie relevantă pentru comerțul transfrontalier, luată de o altă autoritate de reglementare, nu este conformă cu liniile directoare emise de Comisia Europeană sau cu prevederile din Regulamentul (UE) nr. 2019/944, în termen de 60 de zile de la data deciziei respective, dacă există suficiente informații privind o astfel de situație”;

53. La articolul 7¹, alineatul (10) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(10) Pentru a spori transparența pe piață și a oferi tuturor părților interesate toate informațiile și deciziile sau propunerile de decizii necesare referitoare la metodologia privind tarifele de transport și de distribuție, ANRE publică metodologia detaliată și costurile subiacente utilizate la calcularea tarifelor de rețea relevante, asigurând confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial”;

54. După articolul 7², se introduc patru articole noi, articolele 7³ - 7⁶, cu următorul cuprins:

”Art. 7³. ANRE are obligația de a derula campanii de informare prin orice mijloace de comunicare mass-media, mediul on-line și social media care să vizeze informarea consumatorilor cu privire la drepturile lor, inclusiv dreptul de a schimba furnizorul de energie electrică fără costuri suplimentare. ANRE are dreptul de a finanța campaniile menționate anterior din bugetul propriu.”

Art. 7⁴. (1) ANRE creează și gestionează o aplicație web interactivă care servește drept instrument de comparare a ofertelor de furnizare a energiei pentru a pune la dispoziția utilizatorilor conectați la sistemul energetic național un instrument independent, echidistant și necomercial pentru a compara ofertele de furnizare a energiei;

(2) Instrumentul de comparare prevăzut la alin. (1) îndeplinește cel puțin următoarele cerințe:

(a) stabilește și expune criteriile clare și obiective pe care se bazează compararea, inclusiv serviciile;

(b) utilizează un limbaj clar și lipsit de ambiguitate;

(c) furnizează informații clare și actualizate și precizează momentul ultimei actualizări;

(d) este accesibil persoanelor cu dizabilități, fiind ușor de identificat, funcțional, ușor de înțeles și stabil;

(e) pune la dispoziție o procedură eficientă pentru raportarea informațiilor incorecte cu privire la ofertele publicate;

(f) realizează comparații, limitând datele personale solicitate la datele strict necesare pentru comparație.

(3) Prin derogare de la prevederile alin. (1) în cazul în care ANRE nu mai poate asigura respectarea prevederilor alin. (1), autoritatea competentă este desemnata autoritatea responsabilă

cu lansarea unor mărci de încredere pentru instrumente de comparare care să îndeplinească cerințele stabilite la alin. (2), precum și cu asigurarea îndeplinirii în continuare, de către instrumentele de comparare cu o marcă de încredere, a cerințelor stabilite la alin. (2);

(4) În condițiile prevăzute la alin. (2) orice instrument care compară ofertele participanților la piață este eligibil să solicite să i se acorde certificarea de marcă de încredere în mod voluntar și nediscriminatoriu;

(5) Instrumentele menționate la alin. (3) pot fi gestionate de orice entitate, inclusiv de societăți private și de autorități sau organisme publice;

Art. 7⁵. (1) ANRE monitorizează evoluțiile pieței, evaluează riscurile pe care le pot implica ofertele și contractele de energie electrică la prețuri dinamice și ia măsuri în privința practicilor abuzive;

(2) ANRE monitorizează și publică un raport anual până în data de 31 iulie privind principalele noutăți legate de aceste contracte, inclusiv ofertele de pe piață cu prețuri dinamice și impactul asupra facturilor consumatorilor și, în mod expres, nivelul volatilității prețurilor;

(3) Raportul menționat la alin 2 se realizează timp de cel puțin 10 ani de la momentul în care devin disponibile contractele de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice;

Art.7⁶. În aplicarea prevederilor art. 62 alin. (3) în scopul digitalizării activității de schimbare a furnizorului, ANRE operează o platformă informatică integrată, unică la nivel național, prin care se realizează schimbarea de către clientul final a furnizorului de energie electrică /gaze naturale. ANRE poate delega activitatea de operare unui prestator de servicii care nu este afiliat unui furnizor/operator de rețea de energie electrică/gaze naturale”.

55. La articolul 8, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Producerea, stocarea, transportul, distribuția, furnizarea energiei electrice la clienții finali, activitatea operatorului de piața de energie electrică, activitatea traderului, precum și activitatea de agregare pe piața de energie electrică se desfășoară pe bază de licențe acordate în condițiile prezentei legi”.

56. La articolul 9, alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„(1) Pentru autorizarea înființării de noi capacități energetice, solicitantul va înregistra cererea la ministerul de resort;

(2) Solicitantul va atașa, la cerere, actele și documentele prevăzute în procedura de autorizare aprobată prin ordin al ministrului în conformitate cu prevederile de la art.6, lit.d¹.

57. La articolul 9, alineatele (4) și (5) se modifica și vor avea următorul cuprins:

(4) Procedura de acordare, modificare, suspendare și retragere a autorizațiilor, termenele și condițiile de acordare, constând în: criterii, limite de putere, atestări, avize, garanții și altele asemenea, diferențiate pe categorii de capacități și activități supuse autorizării, se stabilesc printr-o procedură simplificată, aprobată prin ordin al ministrului. Ordinul ministrului privind procedura de emitere a autorizațiilor de înființare se va emite în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe

(5) Refuzul acordării unei autorizații sau licențe, lipsa de răspuns înăuntrul termenului și orice altă soluție a Ministerului Energiei, respectiv autorității competente considerate de solicitant

ilegale și prejudiciabile, pot fi atacate la Curtea de Apel București, Secția de contencios administrativ, în condițiile legii.

58. La articolul 9, după alineatul (5) se introduc doua noi alineate (5¹) și (5²) care vor avea următorul conținut:

(5¹) Operatorii sistemelor de transport/distributie a energiei electrice eliberează acorduri tehnice de racordare (ATR) tuturor detinatorilor de autorizații de înființare a capacităților de producere a energiei electrice, în condițiile stabilite de către ANRE și transmit trimestrial, către ministerul de resort, situația capacității disponibile zonale, în rețelele din perimetrul concesionat de fiecare dintre acestea

(5²) Dispozițiile alineatelor (1), (2), (4), (5) și (5¹) ale prezentului articol intra în vigoare în termen de 5 zile după aprobarea și publicarea ordinului de ministru menționat la alin (2). Pana la aprobarea și publicarea ordinului de ministru, autorizarea înființării de noi capacități energetice se va realiza de către ANRE, în conformitate cu regulamentele proprii în vigoare.”

59. La articolul 9, alineatul (7), litera j) se modifică și va avea următorul cuprins:

”j) contribuția României la crearea de capacități pentru realizarea obiectivului global european privind energia din surse regenerabile, stabilită prin Planul Național Integrat Energie Schimbări Climatice elaborat conform Regulamentului (UE) 2018/1999 privind Guvernanța Uniunii Energetice”;

60. La articolul 9, alineatul (7), după litera l) se introduce o literă nouă, litera m), cu următorul cuprins:

”m) alternativele la construirea de noi capacități de producere, cum ar fi consumul dispecerizabil și stocarea energiei;”

61. La articolul 10 alineatul (1) se modifica și va avea următorul cuprins:

„(1) Ministerul de resort emite autorizații de înființare pentru realizarea de noi capacități energetice de producere a energiei electrice, inclusiv de capacități de producere a energiei electrice și termice în cogenerare, sau retehnologizarea acestora. Dacă puterea electrică instalată a capacităților respective este până la 1 MW inclusiv, nu este necesară obținerea unei autorizații de înființare, dar obligația de notificare a ministerului de resort privind proiectul investițional și raportarea periodică a stadiului realizării acestuia, conform reglementărilor în vigoare, revin operatorilor de distribuție a energiei electrice.”

62. La articolul 10, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) ANRE emite licențe pentru:

a) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și, după caz, a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacităților de producere respective;

- b) exploatarea comercială a capacităților de producere a energiei electrice și termice din centrale electrice în cogenerare și, după caz, a instalațiilor de stocare a energiei adăugate capacităților de producere respective;
- c) prestarea serviciului de transport al energiei electrice, precum și a serviciilor de echilibrare a sistemului;
- d) prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice;
- e) operatorul de piață de energie;
- f) activitatea de furnizare a energiei electrice;
- g) activitatea traderului de energie electrică;
- h) activitatea de agregare;
- i) exploatarea comercială a instalațiilor de stocare a energiei, altele decât cele prevăzute la lit. a) sau lit. b)”.

63. La articolul 10, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

”(2¹) ANRE poate stabili, pentru activitatea autorizată printr-o licență, drepturi complementare specifice altor tipuri de licențe dintre cele prevăzute la alin. (2), conform propriilor reglementări”.

64. La articolul 10, alineatul (4²) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(4²) Prestarea serviciului de distribuție este permisă fără deținerea unei licențe acordate de ANRE conform prevederilor prezentului titlu, după cum urmează:

- a) operatorilor economici care operează sisteme de distribuție închise în condițiile art. 50, indiferent de puterea electrică aprobată pentru locurile de consum;
- b) operatorilor de distribuție sau administratorilor parcurilor industriale în interiorul parcurilor industriale constituite conform Legii nr. 186/2013 privind constituirea și funcționarea parcurilor industriale, cu modificările ulterioare, operatorilor de distribuție sau administratorilor de zone libere în interiorul zonelor libere constituite conform Legii nr. 84/1992 privind regimul zonelor libere, cu modificările și completările ulterioare, indiferent de putere;
- c) operatorilor economici care dețin rețele de distribuție ce alimentează cu energie electrică locuri de consum cu puteri electrice aprobate însumate mai mici de 3 MW, alții decât operatorii economici prevăzuți la lit. a) și b);
- d) operatorilor economici prevăzuți la lit. b) care dețin rețele electrice în afara limitei parcului industrial/zonei libere, până la punctul de delimitare cu rețeaua electrică de distribuție a concesionarului sau cu rețeaua electrică de transport, cu respectarea următoarelor condiții:
 - i. puterile electrice aprobate pentru locurile în afara limitei parcului industrial, respectiv a zonei libere alimentate din rețelele electrice să fie în mod cumulativ sub 3 MW;
 - ii. există înștiințarea scrisă către operatorul de distribuție concesionar din regiunea de amplasare a parcului industrial sau a zonei libere respective cu privire la prestarea serviciului de distribuție prin aceste rețele electrice;
- e) deținătorilor unor capacități de producere a energiei care desfășoară activitatea de distribuție, inclusiv prin prestarea serviciilor de transformare și/sau conexiune pentru operatorii de rețea, pentru alimentarea cu energie electrică a clienților finali racordați direct la instalațiile electrice aferente unităților de producere respective”.

65. La articolul 10 alineatul (5), lit. b) se modifică și va avea următorul cuprins:

”b) deținătorul unor capacități de producere a energiei electrice, sau al unor capacități de producere a energiei electrice și termice în centrale electrice în cogenerare, conectate la rețeaua electrică, și/sau al unor instalații de stocare a energiei, cu o putere electrică totală mai mică de 1 MW”.

66. La articolul 10, alineatul (5¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(5¹) Persoanele fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul energiei fără a fi obligate să dețină licență beneficiază de aceleași drepturi și au aceleași obligații de a respecta reglementările ANRE corespunzătoare unui titular de licență pentru acea activitate sau serviciu”.

67. La articolul 10, alineatul (5²), literele a) și b) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”a) să încheie contracte de rezervare de capacitate de producere a energiei electrice cu respectarea prevederilor art. 3 pct. 19¹ și ale art. 23 alin. (2);

b) să contracteze, în calitate de producător, în condițiile reglementărilor emise de ANRE, energia electrică ce va fi produsă de noua capacitate energetică, fără a deține, la momentul încheierii contractului, licența prevăzută la alin. (2) lit. a) și lit. b)”;

68. La articolul 10, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(6) Activitatea unei persoane fizice sau juridice, constând în comercializarea energiei electrice la clienții finali alimentați direct din instalațiile electrice pe care aceasta le deține, se desfășoară fără licența de furnizare prevăzută la alin. (2) lit. f), în condițiile respectării reglementărilor specifice aprobate de ANRE”.

69. La articolul 10, după alineatul (6) se introduc două alineate noi, alineatul (6¹) și alineatul (6²), cu următorul cuprins:

”(6¹). Activitatea prevăzută la alin. (2) lit. f) sau g) se poate desfășura în România de către o persoană juridică având sediul social într-un stat membru al Uniunii Europene, dacă acea persoană juridică deține o licență valabilă sau un document similar în baza căreia/căruia are dreptul de a desfășura activitatea respectivă, emise de autoritatea competentă a statului membru, și dacă declară pe propria răspundere că va respecta normele tehnice și comerciale din România aplicabile pentru acea activitate;

(6²). Persoanei juridice prevăzute la alin. (1) i se confirmă dreptul de participare la piețele de energie electrică din România de către ANRE printr-o decizie emisă în baza unei proceduri proprii”.

70. La articolul 11 alineatele (1) și (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„ Suspendarea și retragerea autorizațiilor și licențelor

(1) În caz de neîndeplinire de către titularul autorizației de înființare, respectiv al licenței a obligațiilor sale legale, precum și în caz de nerespectare a condițiilor, limitărilor, restricțiilor, interdicțiilor sau a sarcinilor stabilite prin autorizație, respectiv prin licență, constatate de ministerul de resort, respectiv ANRE din oficiu ori la sesizarea unor terți sau la notificarea de către titular, ministerul de resort, respectiv autoritatea competentă vor proceda după cum urmează:

a) în cazul în care neîndeplinirea sau nerespectarea obligațiilor nu este imputabilă titularului, va dispune:

i) un termen de conformare, dacă situația creată este remediabilă;

ii) retragerea autorizației, respectiv a licenței, dacă situația creată este iremediabilă;

b) în cazul în care neîndeplinirea sau nerespectarea obligațiilor este imputabilă titularului, va dispune:

i) suspendarea autorizației, respectiv a licenței, pe o perioadă fixată pentru remedierea situației create și pentru conformare cu autorizația, respectiv cu licența, dacă situația creată este remediabilă;

ii) retragerea autorizației, respectiv a licenței, dacă situația creată este iremediabilă.

(2) Ministerul de resort, respectiv ANRE vor retrage autorizația de înființare, respectiv licența, în cazul decăderii, incapacității sau al falimentului titularului, precum și la încetarea concesiunii ori a locațiunii capacității energetice sau la vânzarea capacității de către titular.

71. După alineatele (1) și (2) ale articolului 11 se introduce un nou alineat, alineatul (3) și va avea următorul cuprins:

„(3) Deciziile privind suspendarea respectiv retragerea autorizațiilor/licențelor intra în efectivitate la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial, dacă titularul nu uzează de dreptul la contestație care se depune la instanța competentă în termen de 30 de zile de la data emiterii deciziei de suspendare/retragere.”

72. Articolul 16 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Obligații de serviciu public

(1) Titularii de licențe au obligația de a-și desfășura activitățile cu respectarea obligațiilor de serviciu public referitoare la siguranță, calitatea și prețul energiei electrice furnizate, continuitatea aprovizionării, eficiența energetică, energia din resurse regenerabile și protecția mediului înconjurător, cu respectarea normelor de securitate și sănătate a muncii și de protecție a mediului, precum și a prevederilor din contractele directe cu consumatorii .

(2) Obligațiile prevăzute la alin. (1) sunt clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile, conform reglementărilor ANRE și garantează operatorilor economici din domeniul energiei electrice din Uniunea Europeană accesul egal la consumatorii români;

(3) Obligațiile de serviciu public care vizează stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice trebuie să respecte cerințele prevăzute la articolul 80;

(4) Acordarea de compensații financiare, alte forme de compensare sau drepturi exclusive în vederea îndeplinirii obligațiilor prevăzute la alineatul (3) sau în vederea furnizării serviciului universal se realizează într-un mod nediscriminatoriu și transparent;

(5) Guvernul României informează Comisia Europeană cu privire la toate măsurile adoptate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu universal și de serviciu public, inclusiv protecția

consumatorului și protecția mediului, precum și cu privire la posibilul lor efect asupra concurenței pe plan național și internațional. Ulterior, Comisia Europeană va fi notificată din doi în doi ani, cu privire la orice modificare adusă măsurilor respective”.

73. Articolul 19 alineatele (1) și (1¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

„ (1) Bunurile proprietate publică sau privată a statului, activitățile și serviciile publice de interes național și general din domeniul energiei electrice pot face obiectul concesiunii în condițiile legii.

(1¹) Redevența anuală aferentă concesiunii din domeniul transportului energiei electrice este de 0,4% din valoarea veniturilor brute realizate din operațiuni de transport și tranzit ale energiei electrice și este plătită de operatorul de transport și de sistem în calitate de concesionar.”

74. Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

” Piața de energie electrică

(1) Piața de energie electrică este concurențială, iar tranzacțiile cu energie se fac angro sau cu amănuntul;

(2) Se înființează Comisia de soluționare a disputelor, ca organism care soluționează disputele pe piața angro și cu amănuntul apărute între participanții la piața de energie electrică;

(3) Comisia de soluționare a disputelor este formată din 5 membri, care sunt numiți prin decizie a președintelui ANRE pe o perioadă de 3 ani, dintre specialiștii ANRE cu vechime de cel puțin 8 ani în sectorul energiei electrice;

(4) Comisia de soluționare a disputelor își desfășoară activitatea pe baza unui regulament de organizare și funcționare, aprobat prin decizie a președintelui ANRE, după consultare publică;

(5) Participarea operatorilor economici din domeniul energiei electrice la mecanismele de soluționare alternativă a litigiilor pentru clienții casnici este obligatorie”;

75. Articolul 21 se modifică și va avea următorul cuprins:

” Participanții la piața de energie electrică

(1) Participanții la piața de energie electrică trebuie să respecte regulile de funcționare a acesteia emise de ANRE și să efectueze plățile pentru energia electrică și serviciile de care beneficiază rezultate din tranzacțiile efectuate în conformitate cu aceste reguli, la termenele scadente prevăzute în contractele încheiate între părți.

(2) Participanții la piață sunt obligați să-și asume responsabilitatea financiară pentru plata dezechilibrelor pe care le generează pe piața de energie electrică, să respecte prevederile licențelor și ale reglementărilor emise de ANRE.

(3) Responsabilitatea în materie de echilibrare nu se aplică instalațiilor de producere a energiei electrice care utilizează surse regenerabile de energie cu o putere instalată de producere a energiei electrice mai mică de 400 kW;

(4) Clienții au obligația plății contravalorii facturilor pentru energia electrică și pentru serviciile de care beneficiază, la termenele scadente prevăzute în contractele încheiate între părți, precum și

constituirea de garanții financiare în vederea evitării riscurilor de neplată pe piața de energie electrică.

(5) Participanții la piața de energie electrică trebuie să notifice operatorului de transport și de sistem importurile, exporturile și tranzitele pe intervale de tranzacționare, cu partenerii externi, pe fiecare graniță.

(6) Participanții la piața de energie electrică trebuie să notifice operatorului de transport și de sistem informațiile necesare acestuia pentru îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin prin prezenta lege, inclusiv cantitățile nete reciproce contractate, conform reglementărilor ANRE și procedurilor emise de operatorul de transport și de sistem în conformitate cu prevederile legislației europene.

(7) Participanții la piețe din țări terțe care își desfășoară activitatea în cadrul pieței de energie electrică naționale trebuie să respecte legislația Uniunii și legislația din România aplicabilă, inclusiv a normelor referitoare la politica de mediu și de securitate.”

76. Articolul 22 se abrogă.

77. Articolul 23 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Funcționarea pieței de energie electrică

(1) Pe piața de energie electrică tranzacțiile comerciale se fac angro sau cu amănuntul iar prețurile se formează în baza cererii și ofertei, ca rezultat al unor mecanisme concurențiale;

(2) Pe piața angro se pot încheia, în toate intervalele de timp, cel puțin următoarele tipuri de tranzacții:

a) tranzacții bilaterale negociate direct;

b) tranzacții încheiate în urma desfășurării licitațiilor pe piețe organizate, inclusiv pe piața de echilibrare a energiei electrice;

c) tranzacții de import și de export a energiei electrice;

(3) Participanții la piață au dreptul să tranzacționeze energie cât mai aproape posibil de timpul real și cel puțin până la ora de închidere a porții pieței intrazilnice interzonale, având posibilitatea de tranzacționa energie în intervale de timp cel puțin la fel de scurte ca intervalul de decontare a dezechilibrelor, atât pe piețele pentru ziua următoare, cât și pe piețele intrazilnice;

(4) Pentru a permite protecția participanților la piață împotriva riscurilor de volatilitate a prețurilor pe baza pieței, și pentru a reduce incertitudinea referitoare la randamentul viitor al investițiilor, produsele de acoperire a riscurilor pe termen lung sunt tranzacționabile la bursă într-un mod transparent, iar contractele de furnizare pe termen lung sunt negociabile pe piețele extrabursiere, sub rezerva respectării legislației europene în domeniul concurenței;

(5) Operatorul desemnat al pieței de energie electrică furnizează produse pentru tranzacționare pe piețele pentru ziua următoare și pe piețele intrazilnice care să fie de dimensiuni suficient de mici, dimensiunea ofertei minime fiind de 500 kW sau mai puțin, pentru a permite participarea eficientă a consumului dispecerizabil, a stocării energiei și a surselor regenerabile de energie la scară mică, inclusiv participarea directă a clienților;

(6) Contractele de rezervare de capacitate de producere a energiei electrice se încheie, bilateral, la tarife negociate de rezervare de capacitate de producere a energiei electrice, cu respectarea regulilor de concurență;

(7) Pe piața de energie electrică, operatorul de transport și de sistem achiziționează serviciul de sistem;

- (8) Pe piața cu amănuntul, furnizorii vând energie electrică clienților finali prin contracte bilaterale, la prețuri negociate sau stabilite prin oferte-tip;
- (9) Datele relevante cum sunt durata, regulile privind livrarea și decontarea, cantitatea, termenele de executare, prețurile tranzacției, mijloacele de identificare a clientului angro, cu privire la toate tranzacțiile din cadrul contractelor de furnizare de energie electrică și al instrumentelor derivate din domeniul energiei electrice încheiate cu clienți angro și cu operatori de transport și de sistem se păstrează de furnizori cel puțin 5 ani și se pun la dispoziția ANRE, a Comisiei Europene și a celorlalte autorități naționale competente, la cererea acestora;
- (10) Obligația de păstrare a datelor privitoare la tranzacțiile din cadrul instrumentelor financiare derivate se aplică în conformitate cu prevederile liniilor directe publicate de către Comisia Europeană;
- (11) Datele prevăzute la alin. (9) pot fi publicate de ANRE, cu respectarea legii;
- (12) Participarea la oricare piață de energie electrică este voluntară pentru participanții la piață”.

78. La articolul 25, alineatul (1) și alineatul (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

” Accesul la rețeaua electrică

- (1) Deținătorul de licență, persoanele fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul energiei fără a fi obligate să dețină licență și clientul final au acces reglementat la rețelele electrice de interes public, conform reglementărilor ANRE. Accesul la rețelele electrice de interes public reprezintă un serviciu obligatoriu, în condiții reglementate, pe care trebuie să-l îndeplinească operatorul de transport și de sistem, precum și operatorul de distribuție, inclusiv comunitățile de energie ale cetățenilor care gestionează rețelele de distribuție;
- (2) Accesul la rețea poate fi restricționat numai dacă racordarea afectează siguranța SEN, prin nerespectarea normelor tehnice și a standardelor de performanță prevăzute în reglementările tehnice în vigoare sau în cazul în care operatorul de transport, operatorul de distribuție sau comunitățile de energie ale cetățenilor care gestionează rețelele de distribuție nu dispun de capacitățile necesare. Refuzul trebuie motivat și justificat în mod corespunzător pe criterii obiective, din punct de vedere tehnic și economic, conform reglementărilor emise de ANRE.”

79. La articolul 25, după alineatul (2) se introduc două alineate noi, alineatul (2¹) și alineatul (2²), cu următorul cuprins:

- ”(2¹) În cazul refuzului accesului la rețeaua de transport, rețeaua de distribuție, sau rețeaua de distribuție gestionată de comunitățile de energie ale cetățenilor, ANRE se asigură că operatorul de transport, operatorul de distribuție sau comunitățile de energie ale cetățenilor furnizează informații cu privire la măsurile necesare pentru consolidarea rețelei;
- (2²) În cazul în care operatorii de rețea sau comunitățile de energie ale cetățenilor nu dispun de capacități suficiente pentru racordarea tuturor capacităților de producere a energie electrice pentru care a fost solicitată racordarea, aceștia pot aplica metode bazate pe piață de alocare a capacității existente a rețelelor, conform reglementărilor aprobate de ANRE.”

80. La articolul 25, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(6) Producătorii și furnizorii de energie electrică își pot alimenta sediile proprii, filialele și toți clienții, prin intermediul unor linii directe, fără a fi supuși unor proceduri administrative sau costuri disproporționate.”

81. La articolul 25, alineatul (7) se abrogă.

82. La articolul 25, alineatul (11) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(11) Capacitățile de interconexiune finanțate prin investiții comerciale private se realizează fără a aduce atingere prevederilor Regulamentului (UE) nr.2019/943.”

83. La articolul 27, alineatul (1¹) se abrogă

84. La articolul 27, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Producătorii de energie electrică pot beneficia de dispecerizare prioritară în condițiile prezentei legi și conform reglementărilor ANRE în vigoare;”

85. Articolul 28 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Obligațiile producătorilor

Producătorii de energie electrică au, în principal, următoarele obligații:

a) să asigure livrările de energie electrică și serviciile de sistem, cu respectarea condițiilor impuse prin licențe, clauze contractuale și reglementări în vigoare;

b) producătorul care este furnizor de servicii de echilibrare și care deține un contract pentru furnizarea capacității de echilibrare are obligația să transmită operatorului pieței de echilibrare ofertele de energie de echilibrare corespunzătoare volumului, produselor și altor cerințe prevăzute în contractul de furnizare a capacității pentru echilibrare;

c) să oferteze serviciile de sistem, în situațiile prevăzute în reglementările emise de ANRE sau reglementările europene;

d) să se conformeze, din punct de vedere operativ, cerințelor operatorului de transport și de sistem”;

86. Articolul 29 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Drepturile producătorilor

(1) Producătorii de energie electrică au, în principal, următoarele drepturi:

a) să aibă acces la rețelele electrice de interes public, în condițiile prezentului titlu;

b) să obțină, în condițiile legii, culoar de trecere pentru liniile electrice proprii;

c) să tranzacționeze energia electrică pe piața concurențială conform articolului 23;

d) să comercializeze capacitățile de producere a energiei electrice prin încheierea de contracte de rezervare a acestora în conformitate cu prevederile art. 3 pct. 19¹ și ale art. 23 alin. (7);

e) să înființeze și să mențină un sistem propriu de telecomunicații pentru legătura cu capacitățile sale de producere a energiei electrice, cu clienții sau cu treptele de conducere operativă;

f) să comercializeze energia termică produsă în cogenerare;

g) să acceseze schemele de sprijin instituite la nivel național.

(2) Producătorii de energie electrică pot oferta pe piața internă europeană servicii de sistem conform reglementărilor ANRE.”

87. La articolul 30, alineatul (7) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(7) Prin derogare de la prevederile punctului 14 din Anexa nr. 2 a Ordonanței de urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, rețelele electrice de transport al energiei electrice, realizate de către operatori economici care se pot certifica ca operatori de transport și de sistem conform prevederilor art. 34 alin. (2), au regimul juridic de proprietate privată și se pot conecta la rețeaua electrică de transport al energiei electrice prevăzută la alin. (3), în condițiile de serviciu public reglementate de ANRE.”

88. La articolul 31 alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

”e) procedura de certificare a operatorului de transport și de sistem se finalizează conform prevederilor art. 51 din Regulamentul (UE) nr. 2019/943.”

89. La articolul 31, alineatul (4) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(4) După expirarea termenului de 120 de zile de la transmiterea unei solicitări de certificare din partea unui operator de transport și de sistem, în lipsa unei decizii a ANRE, certificarea se consideră acordată. Certificarea explicită sau cea tacită devine efectivă numai după ce este notificată Comisiei Europene împreună cu toate informațiile pertinente aferente și este urmată procedura prevăzută la art. 51 din Regulamentul (UE) nr. 2019/943”.

90. La articolul 31, după alineatul (6) se introduce un alineat nou, alineatul (7), cu următorul cuprins:

”(7) Operatorul de transport și de sistem este dotat cu toate resursele umane, tehnice, fizice și financiare necesare îndeplinirii obligațiilor care le revin în temeiul prezentei ordonanțe de urgență și desfășurării activității de transport al energiei electrice, în special:

(a) activele necesare pentru activitatea de transport al energiei electrice, inclusiv sistemul de transport, se află în proprietatea operatorului de transport și de sistem;

(b) personalul necesar pentru activitatea de transport al energiei electrice, inclusiv pentru îndeplinirea tuturor atribuțiilor din cadrul întreprinderii, este angajat de operatorul de transport și de sistem.”

91. După articolul 32, se introduce un articol nou, articolul 32¹, cu următorul cuprins:

”(1) Operatorul de transport și de sistem nu deține, nu dezvoltă, nu administrează și nu exploatează instalații de stocare a energiei.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), ANRE poate permite operatorilor de transport și de sistem să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei care sunt componente de rețea complet integrate și au fost aprobate de către ANRE sau dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) în urma unei proceduri de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie, supusă revizuirii și aprobării de către ANRE, nu li s-a atribuit altor părți dreptul de a deține, de a dezvolta, de a controla, de a administra sau de a exploata astfel de instalații, sau aceste alte părți nu pot furniza respectivele servicii la un cost rezonabil și în timp util;

b) astfel de instalații sau servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței sunt necesare pentru ca operatorii de transport și de sistem să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi în vederea exploatare eficiente, fiabile și sigure a sistemului de transport, iar respectivele instalații și servicii nu sunt utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică;

c) ANRE a evaluat necesitatea unei astfel de derogări, a efectuat o evaluare ex ante a aplicării procedurii de licitație, inclusiv a condițiilor respectivei proceduri de licitație, și și-a dat aprobarea. ANRE poate redacta orientări sau clauze de achiziții pentru a ajuta operatorii de transport și de sistem să asigure o procedură de licitație corectă.

(3) Decizia de a acorda o derogare se notifică ACER și Comisiei, împreună cu informațiile pertinente referitoare la cerere și la motivele acordării respectivei derogări.

(4) ANRE efectuează, la intervale regulate sau cel puțin la fiecare cinci ani, o consultare publică cu privire la instalațiile existente de stocare a energiei pentru a evalua eventuala disponibilitate și eventualul interes de a investi în astfel de instalații. Atunci când consultarea publică, evaluată de ANRE, arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de instalații în mod eficace din punctul de vedere al costurilor, ANRE asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de transport și de sistem în acest domeniu în termen de 18 luni. În condițiile acestei proceduri, ANRE poate permite operatorilor de de transport și de sistem să primească o compensație rezonabilă, în special pentru a recupera valoarea reziduală a investiției realizate de aceștia în instalațiile de stocare a energiei.

(5) Alineatul (4) nu se aplică în cazul componentelor de rețea complet integrate sau pentru perioada de amortizare obișnuită a noilor instalații de stocare în baterii pentru care se ia o decizie finală privind investiția până în 2024, cu condiția ca astfel de instalații de stocare în baterii:

a) să fie conectate la rețea în următorii doi ani;

b) să fie integrate în sistemul de transport;

c) să fie utilizate exclusiv pentru restabilirea instantanee reactivă a securității rețelei în caz de situații neprevăzute în rețea, dacă o astfel de măsură de restabilire începe imediat și se încheie în momentul în care redispecerizarea regulată poate rezolva situația; și

d) să nu fie utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică, inclusiv pentru echilibrare.”

92. La articolul 33, după alineatul (2) se introduce un alineat nou, alineatul (3), cu următorul cuprins:

”(3) ANRE verifică îndeplinirea cerințelor prevăzute la art. 34, ori de câte ori au loc modificări cu privire la acționarii majoritari, persoanele care fac parte din organele de conducere, precum și candidații propuși în organele de conducere ale operatorului de transport și de sistem. În cazul constatării neîndeplinirii cerințelor de la art. 34, operatorul de transport și de sistem și persoanele verificate au obligația să aducă la îndeplinire măsurile dispuse de ANRE în urma acțiunii de verificare.”

93. La articolul 34, alineatul (1) litera f) se modifică și va avea următorul cuprins:

” f) operatorul de transport și de sistem are capacitatea de a respecta obligațiile ce îi revin în temeiul Regulamentului (UE) 2019/943, inclusiv în ceea ce privește cooperarea cu alți operatori de transport și de sistem la nivel european și regional;”

94. La articolul 35, alineatul (1) și alineatul (2) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(1) Cel puțin din doi în doi ani, operatorul de transport și de sistem are obligația de a elabora și de a prezenta ANRE planul de investiții și de dezvoltare a rețelei de transport pe 10 ani, în concordanță cu stadiul actual și evoluția viitoare a consumului de energie și a surselor, inclusiv importurile și exporturile de energie, după consultarea prealabilă cu toți factorii interesați. Planul de dezvoltare a rețelei conține măsuri eficiente pentru a garanta caracterul adecvat al sistemului și siguranța alimentării cu energie electrică. Operatorul de transport și de sistem publică planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani pe site-ul său de internet.

(2). Planul de dezvoltare prevăzut la alin. (1), în mod special, trebuie să:

a) conțină în mod special modalitățile de finanțare și realizare a investițiilor privind rețelele de transport, cu luarea în considerare și a planurilor de amenajare și sistematizare a teritoriului străbătut de acestea, în condițiile respectării normelor de protecție a mediului.

b) indice participanților la piață principalele infrastructuri de transport care trebuie să fie construite sau modernizate în următorii 10 ani;

c) conțină toate investițiile deja stabilite și va identifica noi investiții care trebuie să fie efectuate în următorii zece ani; și

d) prevadă un interval de timp pentru realizarea proiectelor de investiții.”

95. La articolul 35, după alineatul (2), se introduce un alineat nou, alineatul (2¹), cu următorul cuprins:

”(2¹). Atunci când elaborează planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, operatorul de transport și de sistem ia pe deplin în considerare potențialul utilizării consumului dispecerizabil, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse ca alternativă la extinderea sistemului, precum și consumul preconizat, schimburile comerciale cu alte țări și planurile de investiții privind rețelele la nivelul Uniunii și rețelele regionale precum și tintele asumate de România pentru realizarea obiectivului global al Uniunii.”

96. La articolul 35, după alineatul (3), se introduc cinci alineate noi, alineatele (4) - (8), cu următorul cuprins:

”(4) ANRE evaluează dacă planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani abordează toate necesitățile de investiții identificate pe parcursul procesului de consultare, și dacă este conform cu planul neobligatoriu la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei pe 10 ani. În cazul în care există îndoieli cu privire la conformitatea cu planul la nivelul Uniunii de dezvoltare a rețelei, ANRE consultă ACER. ANRE poate solicita operatorului de transport și de sistem să își modifice planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani. ANRE examinează coerența planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani cu planul național privind energia și clima transmis către Comisia Europeană.

(5) ANRE monitorizează și evaluează punerea în aplicare a planului de dezvoltare a rețelei pe 10 ani.

(6) În situațiile în care operatorul de transport și de sistem, din rațiuni diferite de rațiunile imperioase, asupra cărora nu deține niciun control, nu execută o investiție, care, în conformitate cu planul de dezvoltare a rețelei pe 10 ani, trebuia executată în următorii trei ani, ANRE are obligația să adopte cel puțin una dintre următoarele măsuri pentru a garanta executarea investiției în cauză dacă investiția este încă relevantă pe baza celui mai recent plan de dezvoltare a rețelei pe 10 ani:

a) să solicite operatorului de transport și de sistem să execute investiția în cauză;

b) să organizeze o procedură de ofertare privind investiția în cauză, deschisă tuturor investitorilor; sau

c) să oblige operatorul de transport și de sistem să accepte o majorare de capital pentru a finanța investițiile necesare și pentru a permite unor investitori independenți să participe la capital.

(7) În cazul în care ANRE a recurs la competențele sale prevăzute la alineatul (6) litera b), aceasta poate obliga operatorul de transport și de sistem să accepte una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

a) finanțarea de către o parte terță;

b) construirea de către o parte terță;

c) realizarea noilor active de însuși operatorul în cauză;

d) exploatarea noului activ de însuși operatorul în cauză.

(8) Operatorul de transport și de sistem furnizează investitorilor toate informațiile necesare pentru realizarea investiției, conectează noile active la rețeaua de transport și, în general, depune toate eforturile pentru a facilita punerea în aplicare a proiectului de investiții. Măsurile relevante cu privire la finanțare fac obiectul aprobării de către ANRE.”

97. La articolul 36, alineatul (2) și alineatul (3) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(2) Operatorul de transport și de sistem poate să achiziționeze servicii și să tranzacționeze energie electrică pentru următoarele situații:

a) pentru acoperirea consumului în rețelele electrice proprii și în locurile de consum care îi aparțin prin tranzacții pe piața angro sau pe piața cu amănuntul;

b) pentru menținerea echilibrului producție-consum, prin operațiuni de vânzare-cumpărare în piața de echilibrare, operațiuni de vânzare-cumpărare pe piața angro sau prin operațiuni de vânzare-cumpărare cu alți operatori de transport din țările vecine, conform reglementărilor în vigoare și reglementări adoptate la nivel european, decizii ACER și altele similare;

c) pentru asigurarea mecanismelor de cuplare a piețelor de energie electrică la care România este parte;

d) pentru tranzacționare în contrapartidă, redispecerizare, compensarea dezechilibrelor.

(3) Operatorul de transport și de sistem poate efectua operațiuni de vânzare-cumpărare de servicii de sistem cu operatorii de transport și de sistem din alte țări UE în baza reglementărilor europene care facilitează crearea și dezvoltarea piețelor regionale, cu producătorii sau clienții, conform reglementărilor emise de ANRE.”

98. La articolul 36, după alineatul (5) se introduc trei alineate noi, alineatul (5¹) - (5³), cu următorul cuprins:

”(5¹) Operatorului de transport și de sistem nu i se permite să refuze racordarea la rețea invocând costuri suplimentare generate de creșterea necesară a capacității elementelor de sistem în perimetrul imediat al punctului de racordare, sau racordarea unei noi instalații de producere sau a

unei noi instalații de stocare a energiei prin invocarea unor viitoare limitări posibile ale capacităților de rețea disponibile, de exemplu congestia în părțile îndepărtate ale sistemului de transport. Operatorul de transport și de sistem furnizează toate informațiile necesare racordării.

(5²) Operatorul de transport și de sistem poate să limiteze capacitatea de racordare garantată sau să ofere condiții de racordare supuse unor limitări operaționale pentru a asigura eficiența economică în ceea ce privește noi instalații de producere sau noi instalații de stocare a energiei, cu condiția ca aceste limitări să fi fost aprobate de ANRE.

(5³) ANRE garantează faptul că toate limitările capacității de racordare garantate sau limitările operaționale se introduc pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii și nu creează obstacole nejustificate la intrarea pe piață. Atunci când instalația de producere sau instalația de stocare a energiei suportă costurile legate de asigurarea racordării nelimitate, nu se aplică nicio limitare.”

99. La articolul 36, alineatul (7), după litera d) se introduc două litere noi, litera d¹) și litera d²), cu următorul cuprins:

”d¹) răspunde de asigurarea unui sistem electroenergetic sigur, fiabil și eficient;

d²) asigură utilizarea tuturor serviciilor de sistem, inclusiv acelea oferite de consumul dispecerizabil și de instalațiile de stocare a energiei, în măsura în care acestea sunt disponibile.”

100. La articolul 36, alineatul (7), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

” e) achiziționează serviciile de sistem pentru stabilitatea frecvenței și califică producătorii, consumatorii dispecerizabili, operatorii de instalații de stocare a energiei și furnizorii de servicii de echilibrare pe baza unei proceduri proprii, aprobată de ANRE.”

101. La articolul 36, alineatul (7) litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

”g) asigură alocarea capacităților de interconexiune, pune la dispoziția participanților piața de alocare de capacitate, colectează venituri rezultate din gestionarea congestiilor și efectuează plăți în temeiul mecanismului de compensare între operatorii de transport și de sistem în conformitate cu regulamentele europene acordând și gestionând accesul terților și oferind explicații motivate atunci când refuză un astfel de acces, fără să abuzeze, în situația vânzării sau a cumpărării de energie electrică de către operatori economici afiliați, de informațiile sensibile din punct de vedere comercial obținute de la terți în contextul acordării accesului la rețea, sub supravegherea ANRE.”

102. La articolul 36, alineatul (7), litera o) se modifică și va avea următorul cuprins:

” o) elaborează, în condițiile legii, planul de apărare a SEN, respectiv planul de restaurare a SEN.”

103. La articolul 36, alineatul (7), după litera s) se introduc șase litere noi, literele ș) – x) și cu următorul cuprins:

ș) adoptă un cadru de cooperare și coordonare între centrele de coordonare regionale;

t) participă la evaluarea adecvării resurselor la nivel european și la nivel național;

- t) digitalizează sistemele de transport;
- u) gestionează datele, inclusiv cele privind dezvoltarea de sisteme de gestionare a datelor, de securitatea cibernetică și de protecție a datelor, sub rezerva normelor aplicabile și fără a aduce atingere competențelor altor autorități;
- v) stabilește și publică proceduri transparente și eficiente privind racordarea nediscriminatorie la sistemul de transport a unor noi instalații de producere și a unor noi instalații de stocare a energiei. Procedurile respective sunt supuse aprobării ANRE;
- x) colectează toate tarifele aferente sistemului de transport, inclusiv a tarifelor de acces la rețea și a tarifelor pentru servicii de sistem.”

104. La articolul 36, după alineatul (7¹), se introduce un alineat nou, alineatul (7²), cu următorul cuprins:

”(7²) În exercitarea atribuțiilor menționate la alineatul (7), operatorul de transport și de sistem ține cont de recomandările formulate de centrele de coordonare regionale.”

105. La articolul 36, alineatul (9) și alineatul (10) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(9) Restricțiile în aprovizionarea cu energie electrică în situații de urgență trebuie să respecte criteriile predefinite în ceea ce privește gestionarea dezechilibrelor de către operatorul de transport și de sistem. Orice măsură de siguranță trebuie luată în strânsă colaborare și cu consultarea altor operatori de transport și de sistem implicați, cu respectarea contractelor bilaterale aplicabile, a acordurilor privind schimbul de informații, regulamentele europene și a codurilor de rețea.

(10) Operatorul de transport și de sistem publică informațiile referitoare la propriile activități, necesare utilizatorilor de rețea, conform reglementărilor ANRE, regulamentele europene, în vederea asigurării accesului eficient la rețea, a unei concurențe efective și a funcționării eficiente a pieței de energie, păstrează confidențialitatea informațiilor sensibile din punct de vedere comercial pe care le-au obținut în cursul desfășurării activității, inclusiv a celor obținute de la terți în contextul acordării sau al negocierii accesului la rețea, și nu divulgă nicio informație sensibilă din punct de vedere comercial către celelalte părți ale operatorului economic, cu excepția cazului în care acest lucru se impune în vederea încheierii unei tranzacții comerciale.”

106. La articolul 36, după alineatul (14), se introduc cinci alineate noi, alineatele (15) - (19), cu următorul cuprins:

”(15) Pentru îndeplinirea obligației menționate la alin. (7) lit. e), operatorul de transport și de sistem achiziționează servicii de echilibrare cu respectarea următoarelor condiții:

- a) utilizarea unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață;
- b) cu participarea tuturor operatorilor economici din domeniul energiei electrice și a tuturor participanților la piață care îndeplinesc condițiile de calificare tehnică, inclusiv a participanților la piață care oferă energie din surse regenerabile, a participanților la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, a operatorilor de instalații de stocare a energiei și a participanților la piață implicați în agregare. ANRE și operatorul de transport și de sistem, în strânsă colaborare cu toți participanții la piață, stabilesc cerințele tehnice de participare la piețele respective, pe baza caracteristicilor tehnice ale respectivelor piețe.

(16) Operatorul de transport și de sistem achiziționează serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței de la orice participanți la piață, inclusiv participanți la piață care oferă energie din surse regenerabile, participanți la piață care oferă servicii de consum dispecerizabil, operatori ai instalațiilor de stocare a energiei și participanți la piață angajați în agregare, în conformitate cu proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, aprobate de ANRE, în conformitate cu dispozițiile articolului 36 alineatul (15), cu excepția cazului în care a solicitat și ANRE a acordat o derogare datorită faptului că a apreciat că furnizarea pe piață de servicii care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este eficientă din punct de vedere economic.

(17) Achiziția serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu se aplică componentelor de rețea complet integrate.

(18) Operatorul de transport și de sistem se coordonează cu operatorii de distribuție pentru a asigura utilizarea optimă a resurselor, pentru a asigura funcționarea sigură și eficientă a sistemului și pentru a facilita dezvoltarea pieței.

(19) Operatorul de transport și de sistem este remunerat în mod adecvat pentru achiziționarea serviciilor de sistem pentru a i se permite să recupereze cel puțin costurile corespunzătoare rezonabile, inclusiv cheltuielile necesare pentru tehnologia informației și comunicațiilor și costurile infrastructurii.”

107. La articolul 41, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Persoanele care exercită în cadrul operatorului de transport și de sistem funcții relevante în temeiul cărora au avut acces la informații comerciale sensibile au obligația de a păstra confidențialitatea acestora și nu pot ocupa funcții similare în cadrul operatorilor economici din domeniul producerii și/sau furnizării de energie electrică, pe o perioadă de minimum 4 ani de la data încetării raporturilor contractuale cu operatorul de transport și de sistem, potrivit clauzelor prevăzute și reglementate în contractul individual de muncă.”

108. Articolul 43 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Operatorul desemnat al pieței de energie electrică

Art. 43. - (1) Operatorul desemnat al pieței de energie electrică asigură organizarea și administrarea pieței cuplate intrazilnice și a pieței cuplate pentru ziua următoare.

(2) Operatorului desemnat al pieței de energie electrică nu îi este permisă divulgarea informațiilor legate de tranzacțiile de energie electrică pe care le deține, obținute pe parcursul activității sale, altfel decât în condițiile legii.

(3) Prețurile și cantitățile stabilite în urma tranzacțiilor efectuate pe piața intrazilnică și pe piața pentru ziua următoare, se fac publice conform reglementărilor ANRE.

(4) Operatorul desemnat al pieței de energie electrică are dreptul să perceapă tarife corespunzătoare serviciilor prestate pentru realizarea activităților prevăzute la alin. (1).

(5) Operatorul desemnat al pieței de energie electrică are dreptul să-și recupereze prin tarife costurile suportate în cazul în care acestea sunt efectuate în mod eficient, sunt rezonabile și proporționale.

(6) Tarifele practicate de Operatorul desemnat al pieței de energie electrică, menționate la alin. (4) și (5), se stabilesc pe baza metodologiei aprobate și publicate de ANRE. În calculul acestora vor fi luate în considerare costurile justificate ale activităților respective, precum și o cotă rezonabilă de profit.”

109. La articolul 45, alineatul (1), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

”c) elaborează, prin consultare cu utilizatorii relevanți ai rețelei și cu operatorul de transport și de sistem, un plan transparent de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție, care va fi publicat împreună cu rezultatele procesului de consultare publică cel puțin la fiecare doi ani și prezentat ANRE spre aprobare, însoțit de rezultatele procesului de consultare publică. Planul de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție oferă transparență în privința serviciilor de flexibilitate necesare pe termen mediu și lung și stabilește investițiile planificate pentru următorii cinci-zece ani, punând un accent deosebit pe infrastructura de distribuție principală necesară pentru a racorda noile capacități de producere și noii consumatori, inclusiv punctele de reîncărcare pentru vehiculele electrice. Planul de dezvoltare a rețelei electrice de distribuție include, de asemenea, utilizarea consumului dispecerizabil, a eficienței energetice, a instalațiilor de stocare a energiei sau a altor resurse pe care trebuie să le utilizeze operatorul de distribuție ca alternativă la extinderea sistemului.”

110. La articolul 45, alineatul (1), litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

”e) difuzează, în mod nediscriminatoriu, în conformitate cu normele privind protecția datelor, informațiile referitoare la propriile activități, necesare utilizatorilor de rețea, nefiindu-i permisă divulgarea informațiilor comerciale cu caracter confidențial obținute pe parcursul activității sale. În acest sens, programul de conformitate menționate la punctul (d) al Articolului 48(1) trebuie să cuprindă măsuri specifice pentru a exclude accesul discriminatoriu la date al părților eligibile, după cum se prevede la articolul 62, alin.(1), lit. h¹³.”

111. La articolul 45, alineatul (1), după litera g), se introduc cinci litere noi, literele h) - l), cu următorul cuprins:

”h) achiziționează produse și servicii necesare în vederea exploatarei eficiente, fiabile și sigure a rețelei electrice de distribuție. Normele adoptate de către operatorul de distribuție în acest scop sunt obiective, transparente și nediscriminatorii și sunt elaborate în coordonare cu operatorul de transport și de sistem și cu alți participanți la piață relevanți. Clauzele și condițiile, inclusiv normele și tarifele, după caz, aplicabile furnizării de astfel de produse și prestării de astfel servicii de către operatorii de distribuție se stabilesc în mod nediscriminatoriu și au în vedere costurile și se publică pe pagina de internet a operatorului de distribuție.

i) în îndeplinirea atribuțiilor menționate la punctul (h), operatorul de distribuție achiziționează serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței și care sunt necesare pentru rețeaua sa, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, cu excepția cazului în care ANRE a determinat că prestarea bazată pe piață a serviciilor de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu este rentabilă și a acordat o derogare. Obligația de a achiziționa servicii de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței nu se aplică componentelor de rețea complet integrate..

j) cooperează cu operatorul de transport și de sistem pentru participarea efectivă la piețele cu amănuntul, la piețele angro și la piețele de echilibrare a participanților la piață racordați la rețeaua lor. Prestarea de servicii de echilibrare care rezultă din resurse situate în rețeaua electrică de distribuție este convenită cu operatorul de transport și de sistem.

k) aprobă racordarea punctelor de reîncărcare private și cu acces public la rețelele electrice de distribuție, conform reglementărilor ANRE.

l) poate deține puncte de reîncărcare exclusiv pentru uz propriu.”

112. Articolul 45, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(3) În cazurile menționate la alineatul (1) litera h) și litera i), operatorul de distribuție va asigura condițiile pentru participarea efectivă a tuturor participanților la piață, pe baza unor proceduri transparente și nediscriminatorii, cu respectarea mecanismelor concurențiale aprobate de ANRE.”

113. La articolul 45, după alineatul (6), se introduc cinci alineate noi, alineatele (7) - (11), cu următorul cuprins:

”(7) Prin derogare de la alin. (1) litera l) ANRE poate permite operatorilor de distribuție să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze puncte de reîncărcare pentru vehicule electrice numai dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) în urma unei proceduri de licitație deschise, transparente și nediscriminatorii, supuse revizuirii și aprobării de către ANRE, fie nu li s-a atribuit altor părți dreptul de a deține, de a dezvolta, de a administra sau de a exploata puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice, fie aceste alte părți nu pot furniza respectivele servicii la un cost rezonabil și în timp util;

b) ANRE a efectuat o analiză ex-ante a condițiilor procedurii de licitație în temeiul literei a) și și-a dat aprobarea;

c) operatorul de distribuție exploatează punctele de reîncărcare pe baza accesului la rețea al terților în conformitate cu articolul 25 și nu face discriminări între utilizatorii sau categoriile de utilizatori ai rețelei, în special în favoarea întreprinderilor sale conexe.

(8) ANRE poate redacta orientări sau clauze de achiziții pentru a ajuta operatorii de distribuție să asigure o procedură de licitație corectă.

(9) În cazul implementării condițiilor de la alineatul (7), ANRE efectuează, la intervale regulate sau cel puțin la fiecare cinci ani, o consultare publică pentru a reevalua eventualul interes al altor părți de a deține, de a dezvolta, de a exploata sau de a administra puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice. În cazul în care consultarea publică arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de puncte, ANRE asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de distribuție în acest domeniu, sub rezerva finalizării cu succes a unei proceduri de licitație menționate la alineatul (7) litera a). În condițiile procedurii respective, ANRE poate permite operatorului de distribuție să recupereze valoarea reziduală a investiției în infrastructura de reîncărcare.

“(10) În cazul clientului final casnic, în vederea emiterii facturii de regularizare, operatorul de distribuție are obligația de a asigura citirea indexului grupului de măsurare al clientului la un interval de timp de maxim 3 luni.

(11) În cazul schimbării furnizorului/agregatorului de către clientul final, operatorul de rețea are obligația să transmită noului furnizor/agregator datele privind consumul propriu al clientului respectiv și să acorde acces la datele de măsurare, prin înțelegere explicită și în mod gratuit. Formatul de prezentare a datelor și procedura de acces al furnizorilor, al agregatorilor și al consumatorilor la aceste date sunt reglementate de ANRE. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina clienților pentru acest serviciu.”

114. După articolul 45, se introduce un articol nou, articolul 45¹, cu următorul cuprins:

”Stimulente pentru utilizarea flexibilității în rețelele de distribuție

Art.45¹. (1) ANRE elaborează cadrul de reglementare prin care operatorii de distribuție sunt stimulați să achiziționeze servicii de flexibilitate, inclusiv gestionarea congestiilor în regiunile pe care le deservesc, în vederea îmbunătățirii eficienței în ceea ce privește exploatarea și dezvoltarea sistemului de distribuție.

(2) Operatorii de distribuție pot achiziționa serviciile prevăzute la alin.1 de la entitățile care oferă servicii de producere distribuită, de consum dispecerizabil sau de stocare a energiei și promovează luarea unor măsuri de eficiență energetică, în cazul în care aceste servicii reduc în mod eficient din punctul de vedere al costurilor necesitatea de modernizare sau de înlocuire a capacităților de energie electrică și susțin funcționarea eficientă și sigură a sistemului de distribuție.

(3) Operatorii de distribuție achiziționează serviciile prevăzute la alin.1 conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață, conform reglementărilor ANRE.

(4) ANRE elaborează specificațiile pentru serviciile de flexibilitate achiziționate și, după caz, produsele de piață standardizate pentru astfel de servicii cel puțin la nivel național.

(5) Operatorii de distribuție schimbă între ei toate informațiile necesare și se coordonează cu operatorii de transport și de sistem pentru a asigura o utilizare optimă a resurselor, pentru a asigura funcționarea eficientă și sigură a sistemului și pentru a facilita dezvoltarea pieței.

(6) Operatorii de distribuție sunt remunerați în mod adecvat pentru achiziționarea unor astfel de servicii pentru a le permite să recupereze cel puțin costurile rezonabile corespunzătoare, inclusiv cheltuielile cu tehnologiile de informare și comunicare necesare și costurile cu infrastructura.”

115. La articolul 46, alineatul (2²) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2²) În cazul în care proprietarul unei rețele de distribuție de interes public aflate în zona de concesiune a unui operator de distribuție concesionar intenționează să înstrăineze rețeaua de distribuție sau în situația prevăzută la alin. (2), acesta are obligația de a face o ofertă de vânzare operatorului de distribuție concesionar, la o valoare justificată care nu poate depăși valoarea netă contabilă a activelor componente. În cazul în care valoarea nu poate fi demonstrată prin documente contabile, proprietarul rețelei poate solicita certificarea valorii acesteia de un expert autorizat independent care ia în considerare și starea tehnică a acesteia.”

116. La articolul 46, după alineatul (2²), se introduce un alineat nou, alineatul (2³), cu următorul cuprins:

”(2³) Operatorul de distribuție concesionar are obligația de a achiziționa pe criterii de eficiență economică luând în considerație și starea tehnică, conform reglementărilor ANRE, strict elementele de rețea necesare asigurării continuității alimentării cu energie electrică a consumatorilor deja racordați în termen de 120 de zile de la data comunicării de proprietar a valorii de achiziție.”

117. După articolul 46, se introduce un articol nou, articolul 46¹, cu următorul cuprins:

”Art.46¹. (1) Operatorii de distribuție nu au dreptul să dețină, să dezvolte, să administreze și să exploateze instalațiile de stocare a energiei.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), ANRE poate permite operatorilor de distribuție să dețină, să dezvolte, să administreze sau să exploateze instalații de stocare a energiei care sunt componente de rețea complet integrate și au fost aprobate de către ANRE sau dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) în urma unei proceduri de licitație deschisă, transparentă și nediscriminatorie, supusa revizurii și aprobării de către ANRE, nu li s-a atribuit altor părți dreptul de a deține, de a dezvolta, de a administra sau de a exploata astfel de instalații sau aceste alte părți nu pot furniza respectivele servicii la un cost rezonabil și în timp util;

b) astfel de instalații sunt necesare pentru ca operatorii de distribuție să își îndeplinească obligațiile care le revin în temeiul prezentei legi în vederea exploatării eficiente, fiabile și sigure a sistemului de distribuție, iar instalațiile nu sunt utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică; și

c) ANRE a evaluat necesitatea unei astfel de derogări și a efectuat o evaluare a procedurii de licitație inclusiv a efectuat o evaluare a procedurii de licitație, inclusiv a condițiilor respectivei proceduri și și-a dat aprobarea. ANRE poate redacta orientări sau clauze de achiziții pentru a ajuta operatorii de distribuție să asigure o procedură de licitație corectă.

(3) ANRE efectuează, la intervale regulate sau cel puțin la fiecare cinci ani, o consultare publică cu privire la instalațiile existente de stocare a energiei pentru a evalua eventuala disponibilitate și eventualul interes de a investi în astfel de instalații. Atunci când consultarea publică, evaluată de ANRE arată că există părți terțe care pot deține, dezvolta, exploata sau administra astfel de instalații în mod eficace din punctul de vedere al costurilor, ANRE asigură încetarea treptată a activităților desfășurate de operatorii de distribuție în acest domeniu în termen de 18 luni. În condițiile acestei proceduri, ANRE poate permite operatorilor de distribuție să primească o compensație rezonabilă, în special pentru a recupera valoarea reziduală a investiției realizate de aceștia în instalațiile de stocare a energiei.

(4) Alineatul (3) nu se aplică în cazul componentelor de rețea complet integrate sau pentru perioada de amortizare obișnuită a noilor instalații de stocare în baterii pentru care se ia o decizie finală privind investiția până la 4 iulie 2019, cu condiția ca astfel de instalații de stocare în baterii:

a) să fie conectate la rețea în următorii doi ani;

b) să fie integrate în sistemul de distribuție;

c) să fie utilizate exclusiv pentru restabilirea instantanee reactivă a securității rețelei în caz de situații neprevăzute în rețea, dacă o astfel de măsură de restabilire începe imediat și se încheie în momentul în care redispecerizarea regulată poate rezolva situația; și

d) să nu fie utilizate pentru a cumpăra sau vinde energie electrică pe piețele de energie electrică, inclusiv pentru echilibrare.”

118. La articolul 50 alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(2) Operatorului unui sistem de distribuție închis nu i se aplică:

a) obligațiile de a cumpăra energia electrică pe care o folosește pentru a acoperi consumul propriu tehnologic și serviciile de sistem care nu au ca scop stabilitatea frecvenței din sistemul său, conform unor proceduri transparente, nediscriminatorii și bazate pe piață;

b) obligația ca tarifele sau metodologiile care stau la baza calculării acestora să fie aprobate înainte de intrarea în vigoare;

c) obligația de a achiziționa servicii de flexibilitate prevăzută la articolul 45¹ și de la obligația, prevăzută la articolul 45 alineatul (1) litera c) ca operatorul de distribuție să-și dezvolte sistemele de distribuție pe baza unor planuri de dezvoltare a rețelei;

d) obligația prevăzută la articolul 45 alineatul (1), litera l) de a nu deține, dezvolta, administra sau exploata puncte de reîncărcare pentru vehiculele electrice;

e) obligația prevăzută la articolul 46¹(1) de a nu deține, dezvolta, administra sau exploata instalații de stocare a energiei.”

119. La articolul 50 alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(5) În cazul în care apreciază că sistemul de distribuție pe care îl exploatează se încadrează într-un sistem de distribuție închis, un operator economic poate solicita ANRE confirmarea prin decizie a sistemului de distribuție respectiv ca fiind sistem de distribuție închis. ANRE confirmă prin decizie încadrarea unui sistem de distribuție ca fiind sistem de distribuție închis dacă sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alin. (1) și alin. (4).”

120. La articolul 50, după alineatul (6) se introduce un alineat nou, alineatul (7), cu următorul cuprins:

”(7) Rețelele electrice de distribuție situate în incinta centrelor comerciale, centrelor de agrement, complexelor sportive, piețelor agroalimentare, parcurilor industriale, porturilor, gărilor, aeroporturilor, spitalelor, lăcașurilor de cult sau campingurilor se consideră de drept sisteme de distribuție închise, cu condiția ca în cazul în care în zona deservită de sistemul de distribuție respectiv sunt amplasați clienți casnici, să fie îndeplinite cerințele prevăzute la alin. (4); în acest caz nu mai este necesară confirmarea prin decizie a ANRE a sistemelor de distribuție respective ca fiind sisteme de distribuție închise.”

121. La articolul 51 alineatele (3²)-(3⁵) se completează și vor avea următorul cuprins:

„(3²) Operatorul de distribuție are obligația să asigure, în limita planurilor anuale de investiții, finanțarea și realizarea lucrărilor de modernizare / extindere a sistemului de distribuție în vederea racordării tuturor solicitanților aflați în perimetrul concesionat, în condiții de eficiență economică. Operatorii de distribuție întocmesc planurile anuale de investiții luând în considerare și solicitările UAT privind planurile de dezvoltare regională sau locală și de urbanism.

(3³) Prin excepție de la prevederile alin. (3²) și în conformitate cu prevederile ANRE, solicitanții pot asigura finanțarea lucrărilor de extindere a rețelei electrice de distribuție, urmând ca, la finalizarea lucrărilor, operatorul de distribuție să returneze suma convenită, într-o perioadă de timp stabilită conform reglementărilor ANRE, luând în considerare prevederile alin. 3² și (3)¹.

(3⁴) Pentru cererile de racordare și bransare ale solicitanților, operatorul de distribuție are obligația ca, în conformitate cu reglementările ANRE, să elibereze solicitantului un aviz tehnic de racordare cuprinzând soluția tehnică de racordare. Solicitantul are dreptul de a alege liber orice operator economic autorizat de către ANRE pentru proiectarea și executia racordării și/sau bransamentului. Pentru asigurarea calității lucrărilor de execuție și punerea în funcțiune a racordului/bransamentului, solicitantul sau operatorul economic desemnat de solicitant pentru proiectare/execuție are obligația încheierii unui contract de racordare cu operatorul de distribuție.

Punerea în funcțiune a racordului/bransamentului și montarea aparatelor/echipamentelor de masură se va realiza în termenele și condițiile prevăzute de reglementările ANRE.

(3⁵) În cazul clienților casnici, la punerea în funcțiune a lucrărilor de racordare realizate conform alineatului (3⁴), operatorul de distribuție va rambursa solicitantului contravaloarea efectivă a lucrărilor de proiectare și execuție a bransamentului, până la o valoare medie a unui bransament, stabilită conform unei metodologii aprobate de ANRE. Activele rezultate ca urmare a lucrărilor de racordare intră în proprietatea operatorului de distribuție de la momentul punerii în funcțiune, prin efectul prezentei legi, la valoarea rambursată clientului casnic, fiind recunoscute de către ANRE ca parte din baza de active reglementate.”

122. La articolul 51, după alineatul (3⁵) se introduc două noi alineate, alineatul (3⁶) și alineatul (3⁷) cu următorul cuprins:

”(3⁶) În cazul clienților noncasnici, contravaloarea lucrărilor de racordare, inclusiv a celor de proiectare a racordului/bransamentului realizate conform alineatului (3⁴) se suportă integral de către acestia. Activele rezultate ca urmare a lucrărilor de racordare intră în patrimoniul operatorului de distribuție de la momentul punerii în funcțiune, prin efectul prezentei legi, fără a fi recunoscute de ANRE ca parte din baza activelor reglementate.

(3⁷) Prevederile alin. (3⁵) nu se aplică în cazul solicitărilor de sporuri de putere a locurilor de consum existente sau pentru solicitările de realizare a mai mult de o cale de alimentare a locului de consum existent.”

123. Articolul 52 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Furnizarea energiei electrice

(1) Pentru furnizarea energiei electrice la clienți se încheie un contract, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

(2) Furnizorii sunt liberi să stabilească prețul la care furnizează energia electrică clienților, cu excepția situațiilor expres reglementate de prezenta lege.

(3) Energia electrică furnizată clientului se facturează de către furnizor, conform reglementărilor emise de ANRE și prevederilor legale în vigoare.

(4) Sunt interzise consumul și furnizarea de energie electrică fără încheierea contractului de furnizare, cu excepția situațiilor reglementate în acest sens de către ANRE.”

124. Articolul 53 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Furnizarea de ultimă instanță

(1) Furnizorii de ultimă instanță se desemnează de către ANRE dintre furnizorii existenți pe piața de energie, prin mecanisme concurențiale, pe baza unui regulament care stabilește modalitățile și criteriile de selecție a acestora.

(2) Furnizorul de ultimă instanță asigură conform reglementărilor emise de ANRE furnizarea energiei electrice clienților finali care nu mai au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă ca urmare a faptului că furnizorul se află în situația de a i se retrage licența de furnizare

în cursul desfășurării activității sau în orice altă situație identificată de ANRE în care clienții finali nu au asigurată furnizarea de energie electrică din nicio altă sursă, cu excepția clienților deconectați pentru sustragere de energie electrică ori neplată, conform reglementărilor emise de ANRE.

(3) Furnizarea energiei electrice de către furnizorii de ultimă instanță se realizează pe bază de contracte elaborate și aprobate de ANRE.

(4) Trecerea unui client aflat în una din situațiile prevăzute la alin. (2) la furnizorul de ultimă instanță se face conform reglementărilor emise de ANRE, fără a fi necesară semnarea unui contract de furnizare.

(5) În cazul schimbării furnizorului ca urmare a trecerii la furnizorul de ultimă instanță în condițiile prevăzute la alin. (2), operatorul rețelei la care este racordat locul de consum va asigura continuitatea în alimentarea cu energie electrică a acestuia, iar energia electrică și serviciile aferente furnizării în aceste condiții vor fi suportate prin intermediul furnizorului de ultimă instanță.”

125. Articolul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Serviciul universal

(1) Serviciul universal se asigura de către furnizorii de energie electrica pe baza de contract cadru elaborat si aprobat de către ANRE;

(2) Furnizorii de energie electrică care au încheiate contracte în piața concurențială cu clienți casnici au obligația de a publica, conform reglementărilor ANRE, oferte de serviciu universal și de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice în cazul în care primesc o solicitare în acest sens de la un client care are dreptul la serviciul universal.”

126. Articolul 55 și articolul 56 se abrogă.

127. La articolul 57, alineatul (1¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1¹) Furnizorul este obligat să înființeze puncte unice de contact, fizice sau virtuale care să asigure clienților finali modalități adecvate de informare cu privire la drepturile acestora, la legislația în vigoare, la căile de soluționare a litigiilor în cazul unor cereri, plângeri, sesizări, reclamații sau contestații. Punctele unice de contact pot face parte din punctele de informare generală a clienților finali și oferă clienților finali informații în mod gratuit.”

128. La articolul 57, după alineatul (2) se introduce un alineat nou, alineatul (2¹), care va avea următorul cuprins:

”(2¹) Furnizorul trebuie să ofere clienților finali opțiunea de a primi/accesa electronic facturi și informații de facturare, precum și modalități flexibile de efectuare a plăților propriu-zise ale facturilor.”

129. La articolul 57, alineatul (5) și alineatul (6) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”(5) Furnizorul pune la dispoziția clienților datele privind consumul într-un format ușor de înțeles și armonizat la nivel național, conform reglementărilor emise de ANRE.

(6) Furnizorul are obligația să achiziționeze energie electrică astfel încât să asigure acoperirea consumului clienților săi.

130. La articolul 57, după alineatul (7), se introduc opt alineate noi, alineatele (8) – (15) cu următorul cuprins:

”(8) Furnizorul este obligat să furnizeze clienților finali informații referitoare la avantajele, costurile și riscurile pe care le prezintă contractele de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice inclusiv cu privire la necesitatea de a avea un sistem inteligent de măsurare.

(9) Furnizorul este obligat să obțină acordul clientului final anterior trecerii acestuia la un contract de furnizare a energiei electrice cu prețuri dinamice.

(10) Furnizorul este obligat să transmită ANRE ofertele de furnizare de energie electrică, atât ofertele tip pentru clienții casnici și microîntreprinderi cât și ofertele cu prețuri dinamice.

(11) Furnizorul este obligat să informeze cel puțin clienții casnici și microîntreprinderile cu un consum anual estimat sub 100.000 kWh, prin intermediul facturilor sau în documente anexate acestora sau prin alte mijloace de comunicare agreeate cu privire la existența instrumentului de comparare a ofertelor furnizorilor, inclusiv a ofertelor de contracte de furnizare a energiei electrice pus la dispoziție de către ANRE.

(12) Pentru a permite clienților finali să compare mai multe oferte, furnizorul de energie electrică trebuie să prezinte oferte tip cel puțin pentru clienții prevăzuți la alin. (11).

(13) Furnizorul este obligat să comunice clienților informațiile prevăzute la articolul 58 alin. (2) înainte de încheierea sau de confirmarea contractului.

(14) Furnizorul este obligat să asigure clienților finali un sistem de gestionare a plângerilor simplu, echitabil și prompt.

(15) În cazul clientului final casnic, furnizorul este obligat să emită facturi de regularizare a consumului la un interval de maxim 3 luni.”

131. La articolul 58, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1) La cererea scrisă a unui client final, furnizorul este obligat să comunice în scris, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, o ofertă privind condițiile echitabile de furnizare a energiei electrice, care va conține, într-o manieră vizibilă și într-un limbaj simplu și concis, un rezumat al condițiilor contractuale cheie, inclusiv dar fără a se limita la, informații cu privire la prețul de furnizare, termenii de plată și data limită de încheiere a contractului de furnizare, cu respectarea standardului de performanță pentru activitatea de furnizare aprobat de ANRE.”

132. La articolul 58, după alineatul (1¹), se introduce un alineat nou, alineatul (1²), cu următorul cuprins:

”(1²) În cazul în care contractele de furnizare sunt încheiate prin intermediari, informațiile referitoare la aspectele prevăzute la alineatul (2) vor fi furnizate clienților finali înainte de încheierea contractului.”

133. La articolul 58, alineatul (3) se abrogă.

134. La articolul 58, alineatul (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(5) Furnizorul este îndreptățit să solicite unui client final constituirea de garanții financiare pentru o perioadă de consum echivalent de maximum un an în cazul constatării, conform prevederilor legale în vigoare, a unor acțiuni menite să denatureze în orice fel indicațiile echipamentelor de măsurare sau să sustragă energia electrică prin ocolirea echipamentelor de măsurare din partea acestuia. Modalitatea de constituire a garanțiilor financiare este prevăzută în reglementările emise de ANRE.”

135. După articolul 59 se introduce un articol nou, articolul 59¹, cu următorul cuprins:

”(1) Furnizorul de energie electrică are obligația să emită facturi care să cuprindă informații concrete, clare, transparente, complete, lizibile și ușor de înțeles, care să permită clienților finali să își ajusteze consumul și să compare ofertele de furnizare de energie electrică.

(2) La cerere, clienții finali primesc o explicație clară și ușor de înțeles a modului de calculare a facturii, în special în cazul în care facturile nu sunt bazate pe consumul real.

(3) Clienții finali au dreptul să primească, gratuit, facturile și informațiile de facturare.

(4) Furnizorul trebuie să includă în factura emisă clientului final cel puțin informațiile stabilite de către ANRE în conformitate cu prevederile Anexei I din Directiva (UE) 2019/944 .”

136. La articolul 61, după alineatul (7), se introduc doua alineate noi, alineatul (8) și alineatul (9) , cu următorul cuprins:

”(8) Clienții finali au obligația să contribuie, în mod transparent și nediscriminatoriu, la costurile asociate introducerii sistemelor de măsurare inteligentă, conform reglementărilor ANRE.

(9) În vederea emiterii facturilor de regularizare conform prevederilor art 57 alin 15, clientul final casnic are obligația de a permite accesul reprezentantului operatorului de distribuție la grupul de măsurare la un interval de maxim 3 luni.”

137. La articolul 62, alineatul (1), după litera a) se introduce o literă nouă, litera a¹), cu următorul cuprins:

”a¹) să participe inclusiv acei clienți finali care oferă consum dispecerizabil prin agregare, pe toate piețele de energie electrică, alături de producători, într-un mod nediscriminatoriu;”

138. La articolul 62, alineatul (1), după litera f) se introduce o literă nouă, litera f¹), cu următorul cuprins:

”f¹) să acționeze, individual sau în comun, în calitate de clienți activi, conform prevederilor reglementărilor emise de ANRE;”

139. La articolul 62, alineatul (1), litera g), litera h) și litera h¹) se modifică și vor avea următorul cuprins:

”g) să achiziționeze energia electrică de la un furnizor de energie, indiferent de statul membru în care este înregistrat furnizorul, cu condiția să respecte normele aplicabile de comercializare și de echilibrare stabilite pe teritoriul României;

h) să își schimbe furnizorul sau participantul la piață implicat în agregare, cu respectarea condițiilor/clauzelor contractuale, în termen de maximum 21 zile de la inițierea acesteia, iar nu mai târziu de anul 2026 procesul tehnic de schimbare a furnizorului se va realiza în 24 de ore și în orice zi lucrătoare, conform unei proceduri aprobate de ANRE”;

h¹) să li se notifice în mod corespunzător orice intenție de modificare a condițiilor/clauzelor contractuale și să fie informați, în momentul notificării, cu privire la dreptul de a înceta contractul în cazul în care nu acceptă noile condiții contractuale sau modificări ale prețului de furnizare notificate de către furnizor. Furnizorul și, după caz, alți operatori economici care au dreptul să încheie contracte bilaterale cu clienții finali notifică clienților orice modificare a tarifelor/prețurilor, în mod direct și în timp util, cu cel puțin treizeci de zile înainte de intrarea în vigoare a ajustării. În cazul în care contractul prevede o modificare viitoare a produsului sau a prețului ori o reducere, acest lucru se indică pe factură, împreună cu data de la care are loc modificarea.”

140. La articolul 62, alineatul (1), litera h⁸) se modifică și va avea următorul cuprins:

“h⁸) să dețină datele privind consumul propriu și să poată acorda acces la datele de măsurare, prin înțelegere explicită și în mod gratuit, oricărui furnizor licențiat/agregator. Operatorii de rețea sunt obligați să furnizeze aceste date furnizorului sau agregatorului în cauză. Formatul de prezentare a datelor și procedura de acces al furnizorilor, al agregatorilor și al consumatorilor la aceste date sunt reglementate de ANRE. Nu se pot percepe costuri suplimentare în sarcina clienților pentru acest serviciu;”

141. La articolul 62, alineatul (1), după litera h¹⁰) se introduce o literă nouă, litera h¹¹), cu următorul cuprins:

” h¹¹) să participe în cadrul unui sistem de schimbare colectivă a furnizorului;”

142. La articolul 62, alineatul (1), litera i) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(i) să cumpere energie electrică de la un furnizor la alegere și să încheie la alegere contracte cu unul sau mai mulți furnizori de energie în același timp, pentru un singur loc de consum cu condiția de a stabili punctele necesare de conectare și de măsurare instalat;”

143. La articolul 62, alineatul (1), după litera i) se introduc două litere noi, litera i¹) și litera i²), care vor avea următorul cuprins:

”i¹) să încheie contracte de energie electrică la prețuri dinamice, cu cel puțin un furnizor și cu oricare furnizor care are peste 200.000 de clienți finali, cu condiția să aibă un sistem inteligent de măsurare.

i²) să primească informații despre avantajele, costurile și riscurile unor astfel de contracte de energie electrică la prețuri dinamice, inclusiv cu privire la necesitatea de a avea un sistem inteligent de măsurare.”

144. Articolul 62, alineatul (1), litera j) se modifică și va avea următorul cuprins:

”j) să supună soluționării ANRE divergențele rezultate din derularea contractelor încheiate în sectorul energiei electrice, inclusiv litigiile dintre participanții la piață implicați în agregare și alți participanți la piață, inclusiv cele rezultate din responsabilitatea pentru dezechilibre, în baza unor proceduri elaborate de ANRE;”

145. La articolul 62, alineatul (1), după litera l) se introduc două litere noi, litera m) și litera n), cu următorul cuprins:

”m) să încheie contracte de agregare cu participanții la piață implicați în agregare, inclusiv agregatori independenți, fiind deplin informați în prealabil cu privire la clauzele și condițiile contractuale oferite de aceștia, fără a fi necesar acordul furnizorului sau vreunui alt participant la piață. Furnizorul nu le poate impune clienților obligații, proceduri sau tarife tehnice și administrative discriminatorii în funcție de încheierea sau nu de către aceștia a unui contract cu un participant la piață implicat în agregare, nici nu poate impune plăți, sancțiuni sau alte restricții contractuale nejustificate în contractul de furnizare;

n) să primească gratuit, cel puțin o dată pentru fiecare perioadă de facturare, în cazul în care clientul solicită acest lucru, toate datele relevante referitoare la consumul dispecerizabil sau datele referitoare la energia electrică furnizată și vândută;”

146. La articolul 62, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

”(3) Procedura prevăzută la alin. (1) lit. h) stabilește în principal etapele procesului de schimbare a furnizorului, modalitatea de stingere a obligațiilor de plată datorate de clientul final furnizorului ce urmează a fi schimbat, datele ce pot fi solicitate de clientul final sau de noul furnizor în procesul de schimbare, precum și obligativitatea operatorilor de sistem de furnizare a respectivelor date;”

147. La articolul 62, după alineatul (3), se introduc patru alineate noi, alineatele (4)-(7), cu următorul cuprins:

”(4) Clienții casnici au dreptul să primească informații adecvate cu privire la alternativele de întrerupere a livrarilor de energie electrică, cu suficient timp înainte de data prevăzută a întreruperii. Aceste măsuri alternative pot să privească surse de sprijin pentru evitarea întreruperii, sisteme de plată anticipată, audituri energetice, servicii de consultanță în domeniul energiei, planuri alternative de plată, consiliere pentru gestionarea datoriilor sau moratorii privind întreruperea și nu constituie un cost suplimentar pentru clienții care se confruntă cu riscul întreruperii.

(5) Clienții casnici, întreprinderile mici și microîntreprinderile au dreptul să schimbe furnizorul de energie electrică sau participantul la piață implicat în agregare, fără niciun comision de schimbare.”

(6) Prin derogare de la prevederile alin. (5), furnizorii de energie electrică sau participanții la piață implicați în agregare pot percepe clienților finali, comisoane pentru încetarea contractelor de furnizare a energiei electrice încheiate pe o durată determinată și cu prețuri fixe, în cazul rezilierii lor anticipate de către clientul final.

(7) Comisiunile de încetare prevăzute la alin. (6) trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții:

- a) să fie comunicate în mod clar clientului înainte de încheierea contractului;
- b) să fie prevăzute în contractul de furnizare pe care clientul l-a semnat;
- c) să fie proporționale și să nu depășească suma pierderilor economice directe cauzate de client furnizorului sau participantului la piață implicat în agregare prin rezilierea contractului, inclusiv costurile oricărei investiții sau pachete de servicii deja furnizate clientului în temeiul contractului respectiv. Sarcina probei privind pierderile economice directe revine furnizorului sau participantului la piață implicat în agregare, iar respectarea de către furnizori sau participanții la piață implicați în agregare a principiilor de stabilire a comisiunilor prevăzute prin prezentul alineat este monitorizată de ANRE.”

148. Articolul 63 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Clienți activi

Art. 63. (1) Clienții activi au următoarele drepturi :

- a) de a beneficia de aceleași drepturi și reguli de protecție a clienților, ca acelea la care ar avea dreptul individual, fără să li se aplice obligații, proceduri și tarife tehnice sau administrative disproporționate sau discriminatorii și nici tarife de rețea care nu reflectă costurile;
- b) să opereze fie direct, fie prin agregare;
- c) să vândă energie electrică autoprodusă, inclusiv prin acorduri/contracte de cumpărare de energie electrică;
- d) să participe la mecanisme de flexibilitate care permit modificarea modelelor de producere și / sau consum ca reacție la un semnal extern (cum ar fi o modificare a prețului) și la scheme de eficiență energetică;
- e) să delege unui terț gestionarea instalațiilor necesare pentru desfășurarea activităților lor, inclusiv instalarea, exploatarea, prelucrarea datelor și întreținerea, fără ca terțul să fie considerat drept un client activ,
- f) să beneficieze de aplicarea unor tarife de rețea transparente, nediscriminatorii și care reflectă costurile, calculate separat pentru energia electrică introdusă în rețea și pentru energia electrică consumată din rețea, conform reglementărilor autorității competente;
- g) să dețină instalații de stocare a energiei.

(2) Clienții activi care dețin instalații de stocare a energiei electrice au următoarele drepturi, în conformitate cu reglementările autorității competente:

- a) să fie racordați la rețea, cu condiția ca toate condițiile necesare să fie îndeplinite, cum ar fi responsabilitatea în materie de echilibrare și măsurarea adecvată;
- b) să nu li se aplice taxe duble și nici tarife de rețea pentru energia electrică stocată rămasă în spațiile lor sau atunci când furnizează servicii de flexibilitate operatorilor de sistem;
- c) să nu li se aplice obligații sau taxe disproporționate aferente acordării licențelor;
- d) să furnizeze mai multe servicii simultan, dacă acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic

(3) Clienții activi au responsabilitatea din punct de vedere financiar pentru dezechilibrele pe care le produc în SEN; în acest sens, aceștia sunt părți responsabile cu echilibrarea sau delegă responsabilitatea lor în materie de echilibrare”;

149. După articolul 63, se introduce un articol nou, articolul 63¹, cu următorul cuprins:

”Comunități de energie ale cetățenilor

Art. 63¹. (1) *Participarea la o comunitate de energie a cetățenilor este deschisă și voluntară, iar membrii sau acționarii săi își păstrează drepturile și obligațiile în calitate de clienți casnici sau clienți activi.*

(2) *Comunitățile de energie ale cetățenilor sunt supuse procedurilor și tarifelor nediscriminatorii, echitabile, proporționale și transparente, inclusiv privind înregistrarea și acordarea licențelor, prevăzute în reglementările emise de ANRE.*

(3) *Comunitățile de energie ale cetățenilor pot participa la activități din sectorul energetic și se pot angaja în producție, inclusiv din surse regenerabile, distribuție, furnizare, consum, agregare, stocare a energiei, servicii de eficiență energetică sau servicii de încărcare pentru vehicule electrice sau pot furniza alte servicii energetice către membrii sau acționarii săi, inclusiv prin efectuarea de activități integrate de acest fel.*

(4) *Comunitățile de energie ale cetățenilor cooperează cu operatorii de distribuție pentru a facilita transferurile de energie electrică în cadrul comunităților de energie ale cetățenilor sub rezerva unei compensații echitabile stabilite prin reglementările ANRE.*

(5) *Comunitățile de energie ale cetățenilor:*

a) *pot accesa toate piețele de energie electrică, direct sau prin agregare, într-un mod nediscriminatoriu și sunt deschise participării transfrontaliere;*

b) *sunt tratate într-un mod nediscriminatoriu și proporțional cu privire la activitățile, drepturile și obligațiile lor în calitate de clienți finali, producători, furnizori, operatori de sisteme de distribuție sau participanți la piață implicați în agregare;*

c) *sunt responsabile financiar pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistemul energetic;*

d) *pot acționa ca părți responsabile cu echilibrarea sau își pot delega responsabilitatea de echilibrare;*

e) *sunt asimilate clienților activi pentru consumul de energie electrică produsă;*

f) *li se aplică în mod transparent și nediscriminatoriu tarife de rețea calculate separat pentru energia electrică introdusă în rețea și pentru energia electrică consumată.*

g) *au dreptul să organizeze în cadrul comunității lor, partajarea energiei electrice produsă de unitățile de producere deținute de comunitate, între membrii acesteia, condiționat de menținerea drepturilor și obligațiilor membrilor în calitate de clienți finali cu respectarea prevederilor de la alin.(1) și fără modificarea tarifelor de rețea și taxelor stabilite conform metodologiei ANRE.*

h) *li se aplică în mod transparent și nediscriminatoriu tarifele de rețea, conform metodologiei ANRE;*

(6) *Comunitățile de energie ale cetățenilor au dreptul să dețină, să înființeze, să cumpere sau să închirieze rețele de distribuție și să le gestioneze în mod autonom beneficiind de dispozițiile aplicabile sistemelor de distribuție închise prevăzute la articolul 50.*

(7) *Comunitățile de energie ale cetățenilor pot gestiona în mod autonom rețelele de distribuție situate în zona lor de consum, denumite în continuare ”rețele comunitare”, în conformitate cu reglementările emise de ANRE.*

(8) *Fără a aduce atingere dispozițiilor art.45, art.46 și regulilor generale care reglementează activitățile de distribuție, comunitățile de energie ale cetățenilor care gestionează rețeaua comunitara:*

a) *au dreptul să încheie un acord privind funcționarea rețelei lor cu operatorul de sistem de distribuție sau operatorul de sistem de transport la care este racordată rețeaua;*

b) sunt supuse unor tarife de rețea corespunzătoare la punctele de racordare dintre rețeaua lor și rețeaua de distribuție din afara comunității de energie a cetățenilor și că aceste tarife de rețea contabilizează separat energia electrică alimentată în rețeaua de distribuție și energia electrică consumată din rețeaua de distribuție din afara comunității de energie a cetățenilor;

c) nu discriminează și nu dăunează clienților care rămân conectați la sistemul de distribuție.”

150. După articolul 63¹, se introduce un articol nou, articolul 63², cu următorul cuprins:

” Gestionarea datelor

Art. 63². (1) Datele prevăzute la articolul 62 (1) litera h⁸) vor include date de măsurare și consum, precum și datele necesare pentru schimbarea furnizorului de către client, consumul dispecerizabil și alte servicii.

(2) ANRE reglementează protecția datelor și securitatea acestora, precum și accesul la date și schimbul de date, astfel încât acestea să se realizeze într-un mod eficient și securizat .

(3) Părțile responsabile cu gestionarea datelor vor oferi acces la datele clientului final oricărei părți eligibile, în conformitate cu prezentul articol. Părților eligibile li se pun dispoziție datele solicitate în mod nediscriminatoriu și simultan. Datele trebuie să fie ușor de accesat, iar procedurile relevante pentru accesarea datelor se pun la dispoziția publicului.

(4) Normele privind accesul la date și stocarea datelor trebuie să fie conforme cu legislația relevantă a Uniunii și prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează în conformitate cu legislația relevantă a Uniunii.

(5) ANRE supraveghează părțile responsabile cu gestionarea datelor, pentru a asigura conformitatea, este responsabilă de stabilirea tarifelor relevante pentru accesul la date de către părțile eligibile și se asigură că orice tarife impuse de entitățile reglementate care furnizează servicii de date sunt rezonabile și justificate în mod corespunzător.”

151. Articolul 64 se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1) Pentru stabilirea categoriilor de consumator vulnerabili se au în vedere nivelurile veniturilor, ponderea cheltuielilor cu energia din venitul disponibil, eficiența energetică a locuințelor, dependența critică de echipamente electrice, din motive de sănătate, vârstă sau alte criterii.

(2) Este interzisă deconectarea de la rețeaua electrică a locurilor de consum unde locuiesc consumatori vulnerabili în situații de criză de energie. Alte situații și categorii de consumatori vulnerabili care nu pot fi deconectați se stabilesc de ANRE.

(3) Orice măsuri care se adoptă privind consumatorii vulnerabili nu trebuie să împiedice deschiderea efectivă și funcționarea pieței și sunt notificate Comisiei, după caz, în conformitate cu legislația europeană. Aceste notificări pot, de asemenea, să includă măsurile luate în cadrul sistemului general de asigurări sociale”;

152. La articolul 66, după alineatul (4), se introduc două alineate noi, alineatul (5) și alineatul (6), cu următorul cuprins:

”(5) ANRE adoptă și publică cerințele funcționale și tehnice minime aplicabile sistemelor de măsurare inteligentă și asigură interoperabilitatea acestor sisteme de măsurare inteligentă, precum și capacitatea acestora de a livra informații sistemelor de gestionare a energiei ale consumatorilor.

(6) Dispozițiile privind sistemele de măsurare inteligentă din prezenta lege se aplică instalațiilor viitoare și instalațiilor care înlocuiesc contoarele inteligente mai vechi, așa cum sunt prevăzute în metodologia ANRE.”

153. După articolul 66, se introduc două articole noi, articolul 66¹ și articolul 66², cu următorul cuprins:

” Contoare convenționale

Art. 66¹.

(1) În cazul în care clienții finali nu dispun de sisteme de măsurare inteligentă, operatorii de distribuție asigură acestora contoare convenționale individuale care măsoară cu acuratețe consumul lor real.

(2) Operatorii de distribuție se asigură că clienții finali au posibilitatea de a-și citi cu ușurință contoarele convenționale, fie direct, fie indirect, printr-o interfață online sau printr-o altă interfață adecvată care nu presupune legătura fizică cu contorul.

Contractul de agregare. Consumul dispecerizabil prin agregare

Art. 66²

(1) Fiecare participant la piață implicat în agregare, inclusiv agregatorii independenți, au dreptul să intre pe piețele de energie electrică fără acordul altor participanți la piață.

(2) Clienții au dreptul să achiziționeze sau să ofere servicii de agregare în calitate de agregatori, independent de contractul lor de furnizare de energie electrică, de la un operator economic din domeniul energiei electrice pe care îl pot alege, în baza unui contract de agregare

(3) Participanții la piață implicați în agregare sunt răspunzători pentru dezechilibrele pe care le cauzează în sistemul de energie electrică; în acest sens, aceștia sunt părți responsabile cu echilibrarea sau delegă responsabilitatea lor în materie de echilibrare.

(4) Atunci când achiziționează servicii de sistem, operatorul de transport și de sistem și operatorii de distribuție tratează consumul dispecerizabil al clienților finali furnizori de servicii de sistem, clienții activi și participanții la piață implicați în agregarea în mod nediscriminatoriu, alături de producători, consumatori dispecerizabili pe baza capacităților lor tehnice.

(5) ANRE va aproba cerințele tehnice de participare a consumului dispecerizabil la toate piețele de energie electrică pe baza cerințelor tehnice ale piețelor respective și a capacităților consumului dispecerizabil.

(6) ANRE ia măsuri pentru a asigura, în condiții de egalitate și fără discriminare, schimbul de date între participanții la piață implicați în agregare și alți operatori economici din domeniul energiei electrice, protejând totodată în întregime datele sensibile din punct de vedere comercial și datele personale ale clienților.”

154. Articolul 70 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Art. 70 ANRE stabilește regulile tehnice și comerciale pentru dispecerizarea prioritară a energiei electrice produse din surse regenerabile de energie și în cogenerare de înaltă eficiență, în conformitate cu prevederile art.12 din Regulamentul (UE) 2019/943, în măsura în care nu este afectat nivelul de siguranță a SEN”.

155. După articolul 73, se introduce un nou articol, 73¹, cu următorul cuprins:

Articolul 73¹

(1) Prosumatorii care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile cu putere instalată de cel mult 400 kW pe loc de consum pot vinde energia electrică produsă și livrată în rețeaua electrică furnizorilor de energie electrică cu care aceștia au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice, conform reglementărilor ANRE.

(2) Autoritățile publice locale care dețin capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile realizate, parțial sau total, din fonduri structurale, beneficiază din partea furnizorilor cu care au contract de furnizare a energiei electrice, la cerere, de serviciul de regularizare financiară între energia livrată și energia consumată din rețea.

(3) Furnizorii de energie electrică sunt obligați, la solicitarea prosumatorilor care produc energie electrică în unități de producere a energiei electrice cu o putere instalată până în 200kW și cu care au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice:

a) să realizeze în factura prosumatorilor o compensare cantitativă, respectiv să factureze doar diferența între cantitatea de energie consumată și cantitatea de energie produsă și livrată în rețea;

b) să raporteze în facturile prosumatorilor, în situația în care cantitatea de energie produsă și livrată în rețea este mai mare decât cantitatea de energie consumată, diferența între cantitatea livrată și cea consumată, prosumatorii putând utiliza cantitatea de energie raportată pe o perioadă de maximum 24 luni de la data facturării.

(4) Furnizorii de energie electrică sunt obligați, la solicitarea prosumatorilor care produc energie electrică în unități de producere a energiei cu o putere instalată între 200kW și 400kW și cu care au încheiate contracte de furnizare a energiei electrice :

a) să achiziționeze energia electrică produsă și livrată conform alin. (1) la un preț egal cu prețul mediu ponderat înregistrat în Piața pentru Ziua Următoare în luna în care a fost produsă energia respectivă;

b) să realizeze în factura prosumatorilor regularizarea financiară între energia electrică livrată și energia electrică consumată din rețea.

(5) Prosumatorii, persoane fizice, prevăzuți la alin. (1), altele decât cele organizate conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 44/2008 privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 182/2016, pot desfășura activitatea de comercializare a energiei electrice produse în unitățile de producere a energiei electrice pe care le dețin, fără înregistrarea și autorizarea funcționării acestora.

(6) Operatorii de distribuție de energie electrică sunt obligați să realizeze racordarea prosumatorilor prevăzuți la alin. (1) și a autorităților publice prevăzute la alin. (2) în conformitate cu reglementările specifice emise de ANRE în acest scop.

(7) Prosumatorii, persoane fizice, juridice și autorități ale administrației publice locale care dețin centrale electrice ce produc energie din surse regenerabile, prevăzuți la alin. (1), precum și persoanele fizice sau juridice care dețin unități de producere a energiei electrice din surse regenerabile sunt exceptați de la obligația de achiziție anuală și trimestrială de certificate verzi prevăzută la art. 8 alin. (2) și (2¹) din Legea nr. 220 din 27 octombrie 2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, republicată pentru energia electrică produsă și utilizată pentru consumul final propriu, altul decât consumul propriu tehnologic al centralei electrice.

(8) Prin derogare de la Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și de la Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, prosumatorii, persoane fizice, prevăzuți la alin. (1) și (4) sunt exceptați/scutiți de la plata tuturor obligațiilor fiscale aferente cantității de energie electrică produsă pentru autoconsum, precum și pentru excedentul vândut furnizorilor, conform alin. (3).

(9) Compensarea cantitativa a prosumatorilor cu instalatii cu o putere de pana in 200kW va fi acordata până la data de 31 decembrie 2030, în contextul masurilor si actiunilor legate de atingerea angajamentelor privind ponderea energiei din surse regenerabile în 2030 precizate in Planul Național Energie și Schimbări Climbatice, conform unei metodologii ANRE, iar dupa aceasta perioada prosumatorii respectivi pot vinde energia electrica produsa in conditiile prevazute la alin. (3), lit. a) pentru prosumatorii cu o putere instalata intre 200 si 400kW:

(10) Metodologia privind compensarea cantitativă va fi elaborata de ANRE in 60 de zile de la intrarea in vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

(11) ANRE monitorizeaza dezvoltarea si functionarea prosumatorilor, intocmeste si face public anual pe site-ul propriu, pana la data de 1 iunie, un raport privind prosumatorii.

156. Articolul 75 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Tipurile de preturi și tarife.

(1) Pentru activitățile desfășurate în sectorul energiei electrice se aplică următoarele prețuri și tarife:

a) tarife reglementate pentru serviciile de transport, inclusiv pentru acoperirea costurilor de achiziție a serviciilor de sistem, precum și tarife de distribuție a energiei electrice;

b) tarife reglementate de racordare la rețea;

c) prețuri și tarife aferente activitatilor conexe prevăzute de legislația primară și de reglementările ANRE desfășurate de operatorul de transport și sistem sau de operatorul de distribuție;

d) prețuri pentru energia electrică și energia electrică și termică produsă în cogenerare prevăzute de legislația aplicată schemelor de sprijin;

(2) Pentru tranzacțiile de vânzare/cumpărare de energie electrică și serviciile de sistem asociate se aplică prețuri negociate între părți sau stabilite prin mecanisme concurențiale de piață.”

157. Articolul 76 se modifică și va avea următorul cuprins:

”(1) Prețurile și tarifele reglementate pentru activitățile de transport și distribuție a energiei electrice și pentru energia electrică și energia electrică și termică produsă în centrale de cogenerare, se stabilesc pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE. În calculul acestora vor fi luate în considerare costurile justificate ale activităților respective, cheltuielile pentru dezvoltare și protecția mediului, precum și o cotă rezonabilă de profit.

(2) Metodologiile de calcul a prețurilor și tarifelor se aprobă de ANRE în termen de 90 zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, după parcurgerea procedurii de consultare publică.”

158. Articolul 77 și articolul 78 se abrogă.

159. Articolul 79 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Principiile pentru stabilirea tarifelor reglementate

- (1) Tarifele reglementate se stabilesc în conformitate cu metodologiile aprobate de ANRE.*
- (2) Operatorii economici din sectorul energiei electrice vor transmite ANRE toate datele necesare pentru fundamentarea solicitării de tarife și vor asigura accesul la aceste date al reprezentanților desemnați de ANRE.*
- (3) Ordinul de aprobare a metodologiilor de calcul al acestora se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I. Ordinul va conține și data intrării lor în vigoare.*
- (4) Tarifele reglementate se publică în conformitate cu reglementările ANRE cu suficient timp înainte de intrarea lor în vigoare.*
- (5) Principiile care stau la baza stabilirii tarifelor reglementate pentru activitățile și serviciile desfășurate în sectorul energiei electrice au în vedere următoarele:*
 - a) tarifele trebuie să fie nediscriminatorii, bazate pe criterii obiective și determinate într-o manieră transparentă, pe baza metodologiilor aprobate și publicate de ANRE;*
 - b) tarifele trebuie să acopere costurile justificate economic care să corespundă costurilor unui operator de rețea eficient și comparabil din punct de vedere structural;*
 - c) tarifele trebuie să asigure o rată rezonabilă a rentabilității capitalului investit, stabilită conform reglementărilor emise de ANRE;*
 - d) tarifele de racordare trebuie să conțină numai costurile efective de realizare a lucrărilor de racordare a clienților la rețeaua electrică.*
 - e) metodologiile de calcul al tarifelor de transport și de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să conțină elemente stimulative pe termen scurt și pe termen lung în legătura cu dezvoltarea unei rețele inteligente care să promoveze creșterea eficienței energetice, a siguranței în alimentare, integrarea armonioasă în piață, pentru sprijinirea activității de cercetare aferente domeniului de activitate și pentru a facilita inovarea în domeniul precum serviciile de flexibilitate și interconectare.*
 - f) tarifele de transport, de distribuție sau de racordare la rețea trebuie să acopere și cheltuielile cu redevența percepută de autoritatea contractantă.*
 - g) tarifele reglementate oferă semnalale de localizare și iau în considerare pierderile din rețea și congestiile provocate, precum și costurile investițiilor în infrastructură ținând cont și de costurile de rețea marginale evitate pe termen lung ca urmare a producerii distribuite și a măsurilor de gestionare a cererii.*
 - h) metodologiile de calcul al tarifelor reglementate trebuie să conțină reguli prin care să se evite subvenția încrucișată între activitățile reglementate, precum și între activitățile reglementate și cele nereglementate ale unui operator economic.”*

160. Articolul 80 se modifică și va avea următorul cuprins:

”Intervenții în formarea prețurilor

- (1) Furnizorii sunt liberi să stabilească prețul la care furnizează energie electrică clienților.*
- (2) Protecția clienților casnici afectați de sărăcie energetică și a celor vulnerabili se realizează prin intermediul politicii sociale sau prin orice alte mijloace legale, altele decât intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice.*
- (3) Prin derogare de la prevederile alineatului (1) și ale alineatului (2), la propunerea ANRE și a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Guvernul, cu avizul Consiliului Concurenței, poate interveni în formarea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice către consumatorii casnici*

vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică, după notificarea Comisiei Europene a acestor măsuri în termen de o lună de la adoptarea acestora.

(4) Oricare și toate intervențiile publice în formarea prețurilor pentru furnizarea energiei electrice trebuie:

a) să urmărească un interes economic general și să nu depășească ceea ce este necesar pentru a atinge acel interes economic general;

b) să fie clar definite, transparente, nediscriminatorii și verificabile;

c) să garanteze accesul egal la clienți al operatorilor economici din domeniul energiei din Uniune;

d) să fie limitate în timp și proporționale în ceea ce privește beneficiarii lor;

e) să nu conducă la costuri suplimentare pentru participanții la piață într-un mod discriminatoriu.

(5) Notificarea prevăzută la alineatul (3), este însoțită de o explicație a motivelor pentru care obiectivul urmărit nu putea fi atins într-o măsură satisfăcătoare cu ajutorul altor instrumente, a modului în care sunt îndeplinite cerințele prevăzute la alineatul (4) și a efectelor măsurilor notificate asupra concurenței. Notificarea descrie categoriile de beneficiari, durata măsurilor și numărul clienților casnici afectați de măsuri și explică modul în care au fost stabilite prețurile reglementate.”

161. Articolul 81 se abrogă.

162. La articolul 93 alineatul (1) punctele 32, 33, 34 și 35 se modifică și vor avea următorul cuprins:

”32. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem a obligațiilor prevăzute la art. 13 alin. (2), (3) și (6) din Regulamentul (UE) nr. 2019/943;

33. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute la art. 50 alineatele (1)-(6) din Regulamentul (UE) nr. 2019/943;

34. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute la art. 16 din Regulamentul (UE) nr. 2019/943;

35. nerespectarea de către operatorul de transport și de sistem și de către ceilalți participanți la piață a obligațiilor prevăzute în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 2019/943”;

163. La articolul 93 alineatul (1) se introduce un nou punct (39¹) cu următorul cuprins:

“39¹. nerespectarea de către furnizori sau operatori de distribuție, după caz, a obligațiilor prevăzute la art. 45 alin. 7) și la art. 57 alin. (15). “

164. La articolul 93 alineatul (1), punctul 54 se modifică și va avea următorul cuprins:

” 54. nerespectarea de către furnizor, în relația cu clientul final non-casnic, a prevederilor art. 57 alin. (7).”

165. La articolul 93 alineatul (2) punctul 2, litera e) se modifică și va avea următorul cuprins:

“2. În cazul persoanelor juridice, după cum urmează:

e) cu amendă de la 1% la 5% din cifra de afaceri anuală a vânzărilor pe piața angro de energie, din anul financiar anterior sancționării, pentru faptele prevăzute la pct. 32-35, pct. 39¹ , 41, 51 și 52

166. La articolul 93 alineatul (2) punctul 2, litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

”c) cu amendă de la 20.000 lei până la 400.000 lei, pentru cele prevăzute la pct. 4¹, 5⁴, 24, 37, 38 și 54”;

167. La articolul 93 alineatul (2) punctul 2, litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

”g) cu amendă între 5% și 10% din cifra de afaceri a anului anterior aplicării sancționării, pentru cele prevăzute la pct. 42;”

168. La articolul 93 alin. (4)¹ se modifică și se completează cu alin (4²), iar alineatul (5¹) se completează și vor avea următorul conținut:

„(4¹) nerespectarea condițiilor de valabilitate asociate licențelor/autorizațiilor emise de ANRE/ministerul de resort;

(4²) Prin contravenție săvârșită în mod repetat se înțelege săvârșirea de cel puțin două ori a aceleiași fapte contravenționale, în decursul a 6 luni consecutive.

(5¹). nerespectarea reglementărilor emise de ANRE și ministerul de resort privind acordarea licențelor, respectiv a autorizațiilor în sectorul energiei electrice.”

169. La articolul 95 se introduc două noi alineate, alineatele (2) și (3) care vor avea următorul conținut:

„(2) În cazul contravențiilor pentru care sunt prevăzute sancțiuni prin raportare la cifra de afaceri, analiza acestora se va realiza prin parcurgerea procedurii de desfășurarea a investigației, conform prevederilor art. 84-90. Stabilirea și individualizarea sancțiunilor se va realiza de către Comitetul de Reglementare pe baza unei proceduri aprobate de președintele ANRE în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului act normativ.

(3) Individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevăzute la alin. (2) se va face ținând seama de gravitatea și durata faptei, cu respectarea principiului eficacității, proporționalității și al efectului disuasiv al sancțiunii aplicate.”

170. . La art.100 după alineatul 43. se introduce alineatul^{43¹} cu următorul cuprins, alineatul 58 se modifică cu următorul cuprins, iar după alineatul 58 se introduce alineatul 58¹ cu următorul cuprins:

43¹ extinderea sistemului de distribuție a gazelor naturale - dezvoltarea sistemului de distribuție a gazelor naturale existent într-o zonă concesionată, parte a unității administrative teritoriale pentru care este concesionat serviciul de distribuție a gazelor naturale și în care nu există amplasate conducte de distribuție a gazelor naturale pe domeniul public și/sau pe cai de acces private, în vederea racordării clienților finali prin intermediul unui racord. Sunt asimilate extinderii și lucrările executate pentru creșterea capacității rețelei existente, în vederea racordării unuia sau a mai multor locuri de consum.

49. eficiența economică – un set de principii tehnico-economice și de protecție a mediului luate în considerare în fiecare din etapele de proiectare, dezvoltare și operare a rețelelor de transport și distribuție a gazelor naturale în vederea asigurării accesului la rețea a tuturor solicitanților din

cadrul unui perimetru concesionat, la costul cel mai mic, cu respectarea normelor tehnice și de siguranță precum și a standardului de performanță.

58. monopol natural în domeniul gazelor naturale - situație în care serviciile de transport, de înmagazinare/stocare sau de distribuție a gazelor naturale se asigură de către un singur concesionar pentru o zonă determinată;

58^l – concesionar al serviciilor de transport/distribuție gaze naturale -

persoană fizică sau juridică care deține un contract de concesiune pentru prestarea unui serviciu public în sectorul gazelor naturale și care deține, sub orice titlu, o rețea de transport sau de distribuție a gazelor naturale și care este responsabil de exploatarea, întreținerea și dacă este necesar, de dezvoltarea rețelei de transport sau de distribuție a gazelor naturale în cadrul perimetrului concesionat și, după caz, a interconexiunilor acestora cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a rețelei de a satisface un nivel rezonabil al cererii de transport/distribuție de gaze naturale.

Concesionarii serviciilor de înmagazinare/stocare/distribuție gaze naturale pot desemna, luând în considerare eficiența și echilibrul economic, unul sau mai mulți operatori de înmagazinare/stocare sau de distribuție, carora să le transfere, în tot sau în parte, drepturi și obligații decurgând din contractul de concesiune detinut.

171. La Art.102, Atribuțiile ministerului de resort, se introduce o nouă literă r):

r) avizează planurile de investiții ale operatorilor de transport și distribuție din punct de vedere al asigurării concordantei cu prevederile strategiei energetice și planului național integrat energie schimbări climatice 2021-2030.”

172. Art.103:Obiectul concesiunii

Articolul 103, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

(2) Redvența anuală pentru concesiunea serviciului de transport al gazelor naturale plătită de operatorul acestuia, în calitate de concesionar, este de 0,4% din valoarea veniturilor brute realizate din activitatea aferentă contractului de concesiune.

173. . Art. 104: Concesionarea serviciului public de distribuție a gazelor naturale

Art. 104, alineatul (6) se modifică și va avea următorul cuprins:

(6) Concedentul serviciului de utilitate publică de distribuție a gazelor naturale / UAT pot decide extinderea zonei concesionate pentru una sau mai multe localități aparținătoare unității administrative teritoriale din cadrul careia pentru cel puțin o localitate serviciul a fost deja concesionat. Extinderea zonei concesionate se realizează prin act adițional la contractul de concesiune încheiat cu concesionarul din zona respectivă, act adițional ce se transmite către ANRE în termen de 30 zile calendaristice de la semnare. Finanțarea extinderii rețelelor de gaze naturale se face, în principal, de către concesionar din fondurile proprii, în limita planurilor anuale de investiții și prioritizate în condiții de eficiență economică.

Investițiile realizate de operatorii de distribuție în conformitate cu prevederile prezentului articol reprezintă investiții în active reglementate, iar recuperarea acestora se realizează prin tarifele de distribuție, conform reglementărilor ANRE.

Pentru extinderea serviciului de interes general de distribuție a gazelor naturale autoritățile locale/alte instituții participă cu finanțări de terță - parte inclusiv din bugetele locale, caz în care investițiile susținute nu se remunerează prin tarife reglementate.

174. .La articolul 104 după alineatul (6) se introduce un nou alineat, alin. (6¹) cu următorul cuprins:

(6¹) Concedentul poate aproba vânzarea de către concesionar a rețelei proprii de distribuție gaze naturale din zona concesionată de acesta către un terț operator autorizat de ANRE cu condiția ca acesta să preia toate drepturile și obligațiile din contractul de concesiune aflat în vigoare.

**175. Articolul 108 Drepturile și obligațiile concesionarului
La articolul 108 alin. (1) lit. c) se modifică astfel:**

c) să includă costurile aferente lucrărilor de exploatare, întreținere, reparații și modernizare și altele, aferente bunurilor, la stabilirea tarifului pentru serviciul prestat, în condițiile reglementărilor ANRE specifice; în cazul utilizării bunurilor proprietate certă a terților neachiziționate, concesionarul va include în costuri și o rată de recuperare a costului de capital identică cu rata de recuperare reglementată stabilită de către ANRE pentru fiecare perioadă de reglementare

176. . Articolul 120

La articolul 120, alineatul (1) și punctele (a-d) se modifică și vor avea următorul cuprins:

(1) ANRE refuza acordarea unei autorizații/licențe în următoarele cazuri:

a) solicitantul nu îndeplinește condițiile prevăzute în lege.

b) solicitantul se află în procedura de faliment;

c) solicitantului i-a fost retrasă de către ANRE o autorizație/licență în ultimii 5 ani pentru motive imputabile acestuia, confirmate de o instanță printr-o sentință definitivă prin care i-se interzice dreptul la desfășurarea activității pentru care solicită autorizația/licența;

d) pentru construirea și exploatarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale într-o zonă delimitată pentru care a fost emisă autorizație/licență unui alt agent economic, fără acordul concesionarului.

177. .Art. 120, alineatul (1¹) se modifică și va avea următorul cuprins:

(1¹) ANRE nu poate refuza acordarea unei autorizații/licențe:

a) solicitantului de autorizație/licență desemnat de către un concesionar sau un UAT pentru înființarea, dezvoltarea și/sau operarea unui sistem de distribuție a gazelor naturale, dacă operatorul desemnat respectă condițiile de licențiere/autorizare;

b) solicitantului caruia i-a fost retrasă autorizația/licența, dacă la data solicitării, motivele pentru care i s-a retras autorizația/licența nu mai subzistă;

178. Art. 138: Obligațiile și drepturile operatorului de distribuție

La articolul 138 alineatul (1) litera d1) se modifica și va avea următorul cuprins:

d1) Pentru solicitările de racordare la sistemul de distribuție existent, sa elibereze solicitantului un aviz tehnic de racordare care va cuprinde inclusiv solutia tehnica, în conformitate cu reglementările ANRE. Solicitantul alege liber orice operator economic autorizat de catre ANRE pentru proiectarea și executia racordării. Pentru asigurarea calitatii lucrarilor de executie și punerea în funcțiune a racordului, solicitantul sau operatorul economic desemnat de solicitant pentru proiectare/executie are obligatia incheierii unui contract de racordare cu operatorul de distribuție. Punerea în funcțiune a racordului și montarea aparatelor/echipamentelor de masura se vor realiza în termenele prevazute de reglementările ANRE.

179. La articolul 138 alineatul (1) după litera d1) se introduc noi litere d2), d3), d4), d5) și d6) cu următorul cuprins:

d²) În cazul clienților casnici, contravaloarea lucrărilor de racordare inclusiv a celor de proiectare realizate conform alineatului (1) lit. d1) se suportă integral de către operatorul de distribuție până la limita unui racord mediu, așa cum este el definit de ANRE. Solicitantul poate suporta financiar contravaloarea lucrărilor de racordare și de proiectare în limita unui racord mediu urmând să fie despăgubit de către operatorul de distribuție conform reglementărilor ANRE. Activele rezultate ca urmare a lucrărilor de racordare intra în proprietatea operatorului de distribuție de la momentul punerii în funcțiune, prin efectul prezentei legi, la valoarea suportată de operatorul de distribuție fiind recunoscute de catre ANRE ca parte din baza de active reglementate.

d³) În cazul clienților noncasnici, contravaloarea lucrărilor de racordare, inclusiv a celor de proiectare realizate conform alineatului (1) lit. d1) se suporta integral de catre acestia. Activele rezultate ca urmare a lucrărilor de racordare intra în patrimoniul operatorului de distribuție de la momentul punerii în funcțiune, prin efectul prezentei legi fără a intra în baza activelor reglementate (BAR)

d4) Pentru operatorii de distribuție care raspund de operarea unor sisteme care deserveșc un numar de consumatori finali sub 100.000, ANRE aproba metodologii de calcul al tarifelor de distribuție, specifice fiecarui operator.

d5) Operatorul de distribuție care are calitatea de concesionar poate vinde rețeaua proprie de distribuție gaze naturale din zona concesionată către un terț operator autorizat de ANRE cu acordul concedentului în condițiile art. 104 alin.(6¹)

180. La articolul 138 alineatul (1) după litera m) se introduce litera n)cu următorul cuprins:

n) în cazul clientului final casnic în vederea emiterii facturii de regularizare, operatorul de distribuție are obligația de a asigura citirea indexului aparatului de măsurare al clientului la un interval de timp de maxim 3 luni.

181. Art 143 Obligațiile și drepturile furnizorului de gaze naturale

La articolul 143 alineatul (1) după litera s) se introduce litera t) cu următorul cuprins:

t) în cazul clientului final casnic, care nu a optat să transmită lunar autocitirea, furnizorul este obligat să emită facturi de regularizare a consumului, pe baza citirilor aparatului de măsurare, la un interval de timp de maxim 3 luni.

182. Art. 145 Obligațiile și drepturile clientului final de gaze naturale

La articolul 145 alineatul (1) se introduce alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

(1¹) În vederea emiterii facturilor de regularizare conform prevederilor art. 143 alin. (1) lit. t), clientul final casnic are obligația de a permite accesul reprezentantului operatorului de distribuție la aparatul de măsurare la un interval de timp de maxim 3 luni.

183. Art. 148: Regimul racordării la obiective din sectorul gazelor naturale

La articolul 148 alineatul (2), litera d), alineatul (3), (4) și (5), se modifică și vor avea următorul cuprins:

(2) Operatorii conductelor de alimentare din amonte precum și operatorul sistemului de transport al gazelor naturale au obligația de a asigura racordarea la conductele de alimentare din amonte și la sistemul de transport al gazelor naturale, următoarelor categorii de solicitanți:

d) clienților finali care utilizează gazele naturale pentru producerea de energie electrică și a celor cu un consum mai mare de 100.000MWh;

(3) Operatorul de transport are obligația să asigure finanțarea lucrărilor de proiectare și execuție a racordului și a stației de măsurare/reglare pentru alimentarea clientului final noncasnic care are un consum minim de 100.000MWh/an, în condiții concurențiale, transparente și nediscriminatorii, cu respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice.

184. La articolul 148 după alineatul (3) se introduce un nou alineat (3¹) cu următorul cuprins:

(3¹) Solicitanții pot asigura finanțarea lucrărilor de proiectare și execuție a racordului și a stației de măsurare/reglare a gazelor naturale prin operatori economici autorizați de către ANRE;

În cazul în care operatorul de transport preia în proprietate activele rezultate, returnează suma finanțată către solicitanți. Procedura de finanțare asigurată de solicitanți, respectiv de returnare a sumelor finanțate, de către operator, se face în condițiile stabilite de ANRE

(4) Solicitantul, viitor client final are obligația să utilizeze locul de consum și să păstreze destinația acestuia pe o perioadă de 5 ani de la data punerii în funcțiune a racordului și a stației de măsurare/reglare și/sau până la recuperarea în totalitate a sumei finanțate de către operator, prin aplicarea tarifului de transport reglementat;

(5) În cazul în care clientul final nu respectă prevederile alin. (4), acesta este obligat să restituie operatorului de transport contravaloarea lucrărilor de proiectare și execuție a racordului și a stației de măsurare/reglare, proporțional cu suma de finanțare rămasă nerecuperată, în conformitate cu reglementările adoptate de ANRE.

185. Art. 151 Finanțarea lucrărilor pentru realizarea obiectivelor/ conductelor necesare racordării

La articolul 151 se modifică alineatul (1), (1¹), se introduce un nou alineat (1²) după cum urmează:

(1) Operatorul de distribuție sau operatorul de transport și de sistem nu poate refuza solicitările de racordare la sistem și este obligat să asigure, în limita planurilor anuale de investiții, finanțarea și realizarea lucrărilor de extindere a sistemului de transport sau de distribuție în vederea racordării tuturor solicitanților aflați în perimetrul concesionat. Operatorul de distribuție sau operatorul de transport, după caz, întocmesc planurile anuale de investiții luând în considerare și solicitările UAT, privind planurile de dezvoltare regională sau locală și de urbanism.

(1¹) Pentru realizarea lucrărilor de extindere a sistemelor de transport/distribuție gaze naturale, operatorii de transport/distribuție gaze naturale licențiați asigură participarea oricărei societăți autorizate în regim concurențial, transparent și nediscriminatoriu, cu respectarea prevederilor legale în materia achizițiilor publice.

(1²) Prin excepție de la prevederile alin. (1) și în conformitate cu prevederile ANRE, solicitanții pot asigura finanțarea lucrărilor de extindere a rețelei de transport/distribuție a gazelor naturale urmând ca operatorul de transport/distribuție să returneze suma finanțată de solicitanți, în condițiile stabilite de ANRE. Activele rezultate intra în proprietatea operatorilor licențiați, de la momentul punerii în funcțiune, prin efectul prezentei legi fiind recunoscute ca parte din baza de active reglementate, conform reglementărilor ANRE., numai după achitarea integrală.

186. La articolul 151 alineatul (2) se abrogă

187. La articolul 178 alineatul (7) se abrogă

188. La articolul 194, pct. 16 și 21 se modifică și vor avea următorul cuprins:

16. nerespectarea condițiilor minime stabilite pentru Indicatorii Anuali de Performanță stabiliți prin Standardul de performanță.(...)

21. nefurnizarea/neprezentarea culpabilă a datelor, documentelor și/sau informațiilor solicitate în termenele stabilite de ANRE sau furnizarea/prezentarea cu rea-credință incompletă/eronată a acestora, precum și/sau neîndeplinirea cu rea-credință a măsurilor la termenele dispuse de ANRE și/sau refuzul de a da curs convocării adresate de ANRE;

189. La articolul 194 după pct.24² se introduce pct. 24³ cu următorul cuprins:

24³ nerespectarea de către furnizori sau operatori de distribuție, după caz a obligațiilor prevăzute la art. 143 alin. (1) lit. t) și art. 145 alin.(1¹)

190. La articolul 195 alineatul (1) pct. 2 litera g) se modifică și va avea următorul cuprins:

2. În cazul în care au fost săvârșite de către persoane juridice:

g) cu amendă de la 1% la 5% din cifra de afaceri anuală din anul financiar anterior sancționării, cele de la pct. 44, 48 și 24³

191. *La articolul 195 alineatul (2¹) se abrogă.*

192. *La articolul 195 alin. (3) se modifică și va avea următorul cuprins:*

(3) Prin contravenție săvârșită în mod repetat se înțelege săvârșirea de cel puțin două ori a aceleiași fapte contravenționale, în decursul a 6 luni consecutive.”

193. *Articolul 198 se modifică și va avea următorul cuprins::*

Contravențiilor prevăzute la art. 194 le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția prevederilor art. 8 alin. (2) lit. a) și ale art. 28 alin. (1) din acest ultim act normativ. cu excepția celor pt care sunt prevăzute sancțiuni prin raportare la cifra de afaceri.

194. *La articolul 198 se introduc două noi alineate (2) și (3) cu următorul cuprins:*

(2) În cazul contravențiilor pentru care sunt prevăzute sancțiuni raportate la cifra de afaceri, analiza acestora se va realiza prin parcurgerea procedurii de desfășurare a investigației, conform prevederilor art. 183 – 189. Stabilirea și individualizarea sancțiunilor se va realiza de către Comitetul de Reglementare pe baza unei proceduri emise de ANRE, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului act normativ.

(3) Individualizarea sancțiunilor pentru contravențiile prevazute la alin. (2) se va face tinand seama de gravitatea și durata faptei, cu respectarea principiului eficacității, proporționalității și al efectului disuasiv al sancțiunii aplicate.

Articolul II – (1) În scopul unei perioade de tranziție în care să se instaureze sau să mențină o concurență efectivă între furnizori în ceea ce privește contractele de furnizare a energiei electrice și să se ajungă la o stabilire a prețurilor cu amănuntul pe deplin eficace, bazată pe piață, pentru energia electrică, Guvernul, la propunerea ANRE, poate utiliza intervențiile publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice către clienții casnici și către microîntreprinderile care nu beneficiază de intervenții publice în stabilirea prețurilor de furnizare a energiei electrice pentru consumatorii casnici vulnerabili sau afectați de sărăcia energetică.

(2) Intervențiile publice respectă prevederile articolul 5 alineatul (4), alineatul (7) și alineatul (8) din Directiva (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE.

Articolul III.– Cu excepția termenelor specifice indicate în text, Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei emite reglementările necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor prevăzute de prezenta ordonanță în termen de 3 luni de zile de la data intrării în vigoare a prezentului act normativ.

Articolul IV – Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, cu modificările și completările ulterioare,

precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta ordonanță, se va republica, după aprobarea acesteia prin lege, dându-se textelor o nouă numerotare

Capitolul II - Modificarea și completarea unor acte normative

Articolul V *Legea 220/2008 pentru stabilirea sistemului de promovare a producerii energiei din surse regenerabile de energie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 743 din 3 noiembrie 2008, republicată, se modifică după cum urmează:*

1. *La articolul 2, litera x¹ se abrogă.*
2. *La articolul 14, alineatele (6), (6¹), (6²), (6³), (6⁴), (6⁵), (6⁶) și (6⁷) se abrogă.*